

Ročník 1991

Sbírka zákonů

ČESKÉ A SLOVENSKÉ FEDERATIVNÍ REPUBLIKY

ČESKÉ REPUBLIKY / SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Částka 78

Rozeslána dne 1. listopadu 1991

Cena Kčs 9,70
(dotisk)

O B S A H:

410. Zákon Slovenskej národnej rady o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky

411. Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně mzdy (č. 95)

410**ZÁKON**

Slovenskej národnej rady

z 25. septembra 1991

**o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru
Slovenskej republiky**

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

**PRVÁ ČASŤ
SLUŽOBNÝ POMER****Úvodné ustanovenia****§ 1**

Tento zákon upravuje služobný pomer, najmä práva a povinnosti z neho vyplývajúce, ako aj základné otázky hmotného zabezpečenia príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky (ďalej len „policajti“).

§ 2

(1) V mene Policajného zboru Slovenskej republiky¹⁾ (ďalej len „policajný zbor“) koná a rozhoduje vo veciach služobného pomeru minister vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) a v rozsahu ním ustanovenom ďalšie orgány (ďalej len „služobné orgány“).

(2) Policajti sú v služobnom pomere k policajnému zboru.

(3) Služobné orgány sú v rozsahu svojej právomoci oprávnené ukladať podriadeným policajtom služobné úlohy, riadiť ich činnosť a vydávať im na tento účel rozkazy, nariadenia a pokyny.

PRVÁ HLAVA**VZNIK A ZMENA SLUŽOBNÉHO POMERU****Podmienky prijatia a prijímacie konanie****§ 3**

(1) Do služobného pomeru môže byť prijatý občan Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky starší ako 18 rokov, ktorý o prijatie písomne požiada a

- a) je bezúhonný,
- b) má požadované vzdelanie,

- c) je telesne a duševne spôsobilý na výkon služby a
- d) vykonal základnú alebo náhradnú vojenskú službu, pokiaľ podlieha brannej povinnosti.

(2) Služobné orgány sú povinné oboznámiť občana, ktorý sa uchádza o prijatie do služobného pomeru, so základnými povinnosťami a právami vyplývajúcimi zo služobného pomeru, najmä s podmienkami služby a s hmotným zabezpečením.

(3) Občan, ktorý sa uchádza o prijatie do služobného pomeru, musí byť o výsledku prijímacieho konania vyzvozený v ustanovenej lehote.

§ 4

(1) Občan je prijímaný do služobného pomeru na základe rozhodnutia služobného orgánu. Výrok rozhodnutia o prijatí musí obsahovať

- a) deň prijatia do služobného pomeru,
- b) funkciu, do ktorej je ustanovený, a miesto služobného pôsobiska,
- c) hodnosť, do ktorej je vymenovaný,
- d) výšku funkčného platu, prípadne príplatkov,
- e) dĺžku skúšobnej doby, ak bola určená,
- f) dĺžku služobného pomeru, ak je občan prijímaný výnimočne do služobného pomeru na dobu určitú.

(2) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti prijímacieho konania.

§ 5**Vznik služobného pomeru**

(1) Služobný pomer vzniká dňom určeným v rozhodnutí o prijatí občana do služobného pomeru, ak nastúpi službu v tento deň.

(2) Ak občan nemôže nastúpiť službu preto, že deň prijatia pripadol na deň nepretržitého odpočín-

¹⁾ Zákon SNR č. 204/1991 Zb. o Policajnom zbore Slovenskej republiky.

ku v týždni alebo sviatok, považuje sa podmienka nástupu služby v určený deň za splnenú, ak občan nastúpi službu v najbližší nasledujúci deň služby.

(3) Služobný pomer nevznikne, ak občan odmietol zložiť služobnú prisahu.

(4) Policajtovi sa po dobu trvania služobného pomeru prerušuje členstvo a činnosť v politických stranách a v politických hnutiach.²⁾

(5) S výnimkou vedeckej, umeleckej alebo publicistickej činnosti môže policajt vykonávať podnikateľskú a inú hospodársku činnosť iba s písomným súhlasom služobného orgánu.

(6) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o vykonávaní podnikateľskej a inej hospodárskej činnosti policajtami.

§ 6

Služobná prisaha

(1) Policajt pri vzniku služobného pomeru skladá služobnú prisahu.

(2) Služobná prisaha znie:

„Slávnostne vyhlasujem, že budem čestným, statočným a disciplinovaným príslušníkom Policajného zboru Slovenskej republiky. Svoje sily a schopnosti vynaložím na to, aby som chránil práva občanov, ich bezpečnosť a verejný poriadok, a to i s nasadením vlastného života. Pri plnení svojich povinností sa budem vždy spravovať ústavou a zákonmi.

Tak prisahám!“

§ 7

Skúšobná doba

(1) Pri vzniku služobného pomeru môže byť určená skúšobná doba, a to najdlhšie na dvanásť mesiacov.

(2) V skúšobnej dobe nesmie byť policajt zaradený do samostatného výkonu služby bezpečnostnej povahy.

(3) Určenú skúšobnú dobu možno so súhlasom policajta skrátiť, ak dosahuje policajt v priebehu skúšobnej doby veľmi dobré výsledky vo výkone služby.

(4) Doba, po ktorú bol policajt uznaný dočasne neschopným služby pre chorobu alebo úraz, sa do skúšobnej doby započítava v rozsahu najviac 10 dní.

§ 8

Služobná rovnošata

(1) Policajt vykonáva službu spravidla v služobnej rovnošate.

(2) Na služobných rovnošatách a ich súčastiach nosia policajti štátny znak Slovenskej republiky.

(3) Podrobnosti o služobnej rovnošate ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 9

Hodnosti

(1) V policajnom zbore sa používajú dva druhy hodností policajtov, ktoré sú si vzájomne rovnocenné.

(2) Ustanovujú sa tieto druhy hodností policajtov:

I. druh hodnosti	II. druh hodnosti
a) 1. skupina hodností:	
rotný	seržant asistent
strážmajster	mladší seržant
nadstrážmajster	seržant
podpráporčík	starší seržant
práporčík	štábny seržant
nadpráporčík	vrchný seržant
b) 2. skupina hodností:	
podporučík	mladší inšpektor
poručík	inšpektor
nadporučík	starší inšpektor
kapitán	vrchný inšpektor
major	komisár
podplukovník	štábny komisár
plukovník	vrchný komisár
c) 3. skupina hodností:	
generál	generál.

Vymenovanie a povyšovanie do hodností

§ 10

Pri prijatí do služobného pomeru je policajt vymenovaný do hodnosti rotného alebo seržanta asistenta; ak má stredné, úplné stredné odborné alebo vyššie odborné vzdelanie (ďalej len „úplné stredné vzdelanie“), je vymenovaný do hodnosti strážmajstra alebo mladšieho seržanta, a ak má vysokoškolské vzdelanie, je vymenovaný do hodnosti podporučíka alebo mladšieho inšpektora.

²⁾ Zákon č. 15/1990 Zb. o politických stranách.

§ 11

(1) Policajt má nárok na povýšenie do vyššej hodnosti, ak splňa tieto podmienky:

- a) je ustanovený na funkcii, pre ktorú je určená vyššia hodnosť, než ktorú skutočne má, a dosahuje dobré výsledky vo výkone služby,
- b) od jeho posledného povýšenia uplynula ustanovená doba výsluhy rokov v hodnosti a
- c) splňa kvalifikačný predpoklad vzdelania ustanovený pre vykonávanú funkciu alebo hodnosť.

(2) Policajt v 1. skupine hodností má nárok na

- a) povýšenie do vyššej hodnosti v 1. skupine hodností, ak dosiahol úplné stredné vzdelanie,
- b) povýšenie do hodnosti podporučíka alebo mladšieho inšpektora, ak má úplné stredné vzdelanie a po dobu dvoch rokov úspešne vykonával funkciu, pre ktorú je ustanovená hodnosť v 2. skupine hodností,
- c) povýšenie do hodnosti poručíka alebo inšpektora, ak dosiahol vysokoškolské vzdelanie.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom

- a) kvalifikačné predpoklady pre hodnosť a funkciu a dobu výsluhy rokov v hodnosti,
- b) podmienky, za ktorých občan, ktorý dosiahol vysokoškolské vzdelanie, môže byť vymenovaný pri prijatí do služobného pomeru do hodnosti poručíka alebo inšpektora alebo do hodnosti vyššej,
- c) podmienky pre vymenovanie do hodnosti pri prijatí občana do služobného pomeru, ktorý už bol v služobnom pomere.

§ 12

Do hodností v 1. a 2. skupine hodností vymenúvajú a povyšujú policajtov príslušné služobné orgány. Do hodností v 3. skupine hodností vymenúva prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky na návrh vlády Slovenskej republiky.

§ 13

Prepožičanie hodnosti

(1) Policajtovi možno prepožičať vyššiu hodnosť, než ktorú skutočne má, na dobu, po ktorú to vyžaduje funkcia alebo služobné úlohy, ktorými je poverený. Prepožičanie hodnosti však nezakladá nárok na úpravu služobného príjmu.

(2) Hodnosť prepožičiavajú orgány uvedené v § 12.

§ 14

Služobné hodnotenie

(1) Služobné hodnotenie je základným podkladom pre rozhodovanie vo veciach služobného pomeru policajtov. So služobným hodnotením musí byť policajt oboznámený.

(2) Služobné hodnotenie spočíva v posúdení plnenia služobných povinností a spôsobilosti policajta na ďalší výkon funkcie alebo služby.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o služobnom hodnotení.

§ 15

Ustanovovanie do funkcií

(1) Služobný orgán ustanovuje policajta do voľných funkcií v súlade s potrebami policajného zboru, podľa dosiahnutej kvalifikácie a záveru služobného hodnotenia a so zreteľom na zdravotný stav policajta.

(2) Minister môže ustanoviť, ktoré funkcie v policajnom zbore sa obsadzujú na základe konkurzu, a podrobnosti o konkurznom konaní.

Prevedenie na inú funkciu

§ 16

(1) Policajt musí byť prevedený na inú funkciu v policajnom zbore,

- a) ak došlo v dôsledku organizačných zmien k zrušeniu jeho doterajšej funkcie,
- b) ak podľa rozhodnutia lekárskej komisie stratil dlhodobu zo zdravotných dôvodov spôsobilosť vykonávať doterajšiu funkciu,
- c) ak nie je podľa záveru služobného hodnotenia spôsobilý vykonávať doterajšiu funkciu,
- d) ak v dôsledku právoplatne uloženého trestu zákazu činnosti nemôže vykonávať doterajšiu funkciu, alebo
- e) ak ukončil štúdium na škole policajného zboru³⁾ a bol zaradený na funkciu poslucháč.

(2) Policajt môže byť prevedený na inú funkciu v policajnom zbore,

- a) ak bolo rozhodnuté o jeho prepustení zo služobného pomeru z dôvodov uvedených v § 110 ods. 1 písm. e) alebo f) a jeho ponechanie v doterajšej funkcii do skončenia služobného pomeru nie je možné,

³⁾ Napr. § 54 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov.

b) ak vykazuje bez viny služobných orgánov sústavne neuspokojivé výsledky vo výkone služby, a ak bol na ne v posledných dvanástich mesiacoch najmenej dvakrát písomne upozornený služobným orgánom, ktorý je oprávnený rozhodnúť o jeho prevedení na inú funkciu, a nedostatky v prímere nej dobe neodstránil.

(3) Prevedenie na inú funkciu sa vykoná odvolaním policajta z doterajšej funkcie a jeho ustanovením do inej funkcie, a to aj v inom mieste služobného pôsobiska v tom istom druhu služby, a ak to nie je možné, v inom druhu služby. Z doterajšej funkcie sa policajt tiež odvolá, ak má byť ustanovený do vyššej funkcie. Pri ustanovovaní do inej funkcie sa postupuje podľa § 15 ods. 1.

§ 17

Policajtovi, ktorý bol prevedený na inú funkciu podľa § 16 ods. 1 písm. a) a b), patrí doterajší funkčný plat ešte po dobu šesť mesiacov, ak je to pre neho výhodnejšie.

§ 18

Premiestnenie

(1) Policajt môže byť premiestnený na výkon funkcie rovnakej alebo vyššej úrovne len v tom istom mieste služobného pôsobiska na nevyhnutne potrebný čas, najdlhšie však na jeden rok, ak to vyžaduje dôležitý záujem služby.

(2) Do funkcie zastávanej policajtom pred jeho premiestnením podľa odseku 1 nemožno počas premiestnenia ustanoviť iného policajta.

§ 19

Preloženie

(1) Policajt môže byť preložený na výkon funkcie rovnakej alebo vyššej úrovne do iného miesta služobného pôsobiska na nevyhnutne potrebný čas, najdlhšie však na jeden rok, ak to vyžaduje dôležitý záujem služby; opätovne môže byť preložený až po uplynutí dvoch rokov od skončenia predchádzajúceho preloženia. Pokiaľ s tým policajt súhlasí, môže byť preložený do iného miesta služobného pôsobiska aj na dlhšiu dobu, prípadne opätovne preložený aj pred uplynutím doby dvoch rokov od skončenia predchádzajúceho preloženia.

(2) Do funkcie zastávanej policajtom pred jeho preložením podľa odseku 1 nemožno počas preloženia ustanoviť iného policajta.

§ 20

Zmeny v služobnom pomere na základe dohody

(1) Zmeny v služobnom pomere možno vykonať tiež na základe dohody policajta a služobného orgánu.

(2) Policajta možno previesť na inú funkciu, trvale premiestniť alebo trvale preložiť, ak o to požiada.

(3) Na zmeny uvedené v odsekoch 1 a 2 v služobnom pomere sa nevzťahuje ustanovenie § 17.

§ 21

Služobná cesta a stáž

(1) Policajt môže byť vyslaný na čas nevyhnutne potrebný na služobnú cestu.

(2) Policajt môže byť na získanie potrebných skúseností vyslaný na stáž.

§ 22

Zastupovanie vo funkcii

(1) Ak to vyžaduje dôležitý záujem služby, možno policajta na nevyhnutne potrebný čas poveriť zastupovaním iného policajta ustanoveného vo funkcii rovnakej alebo vyššej úrovne.

(2) Ak je to pre policajta výhodnejšie, patrí mu v prípadoch uvedených v odseku 1 funkčný plat v rovnakej výške, v akej by mu patril, keby bol ustanovený do príslušnej funkcie, a to odo dňa zastupovania.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o zastupovaní vo funkcii.

Zaradenie do zálohy

§ 23

(1) Policajti, ktorí nemôžu dočasne vykonávať doterajšiu a ani inú funkciu z dôvodov uvedených v § 24 až 27, môžu byť zaradení do

- a) činnej zálohy,
- b) zálohy pre policajtov študujúcich na školách,
- c) zálohy pre prechodne nezaradených policajtov,
- d) neplacenej zálohy.

(2) O zaradení policajtov do záloh uvedených v odseku 1 písm. a) až c) a o ich vyňatí z týchto záloh rozhoduje minister.

(3) O zaradení policajtov do zálohy uvedenej v odseku 1 písm. d) a o ich vyňatí z tejto zálohy rozhodujú služobné orgány.

§ 24

Do činnej zálohy sa zaraďujú policajti, ktorí boli so svojím súhlasom

- a) z dôvodu všeobecného záujmu po dohode s civilnou organizáciou pridelení k tejto organizácii,
- b) z dôležitých záujmov služby vyslaní na plnenie služobných úloh v civilnej organizácii,

- c) pridelení (vyslaní) na výkon služby v zahraničí,
- d) dlhodobu uvoľnení na plnenie úloh v odborových orgánoch (§ 145).

§ 25

Do zálohy pre policajtov študujúcich na školách môžu byť zaradení policajti vyslaní na denné štúdium dlhšie než dvanásť mesiacov.

§ 26

Do zálohy pre prechodne nezaradených policajtov môžu byť zaradení policajti, ktorých z dôvodov uvedených v § 16 ods. 1 písm. a) a b) nemožno previesť na inú funkciu v policajnom zbore.

§ 27

- (1) Do neplatennej zálohy sa zaradia policajti, ktorí
 - a) nemôžu pre prekážky z dôvodu všeobecného záujmu vykonávať službu (§ 57 ods. 1) a bolo im udelené služobné voľno bez nároku na služobný príjem, alebo
 - b) nevykonávajú službu v dôsledku služobného voľna, ktoré im bolo poskytnuté podľa § 58.

(2) Do neplatennej zálohy podľa odseku 1 sa zaraďujú policajti, ktorým bolo udelené služobné voľno bez nároku na služobný príjem na dobu dlhšiu ako dva mesiace, a policajtky, ktorým bola udelená ďalšia materská dovolenka.

§ 28

Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právny predpisom podrobnosti o zaraďovaní do zálohy.

§ 29

Pozbavenie výkonu služby

(1) Ak sa policajt stane dôvodne podozrivým, že porušil služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom, alebo sa dopustil trestného činu a ďalšie ponechanie vo výkone služby by ohrozovalo dôležitý záujem služby alebo priebeh prešetrovania činu, môže byť rozhodnutím služobného orgánu dočasne pozbavený výkonu služby.

(2) Výkonu služby možno policajta pozbaviť len na dobu nevyhnutne potrebnú na objasnenie jeho konania, najdlhšie však na dobu šesť mesiacov; túto dobu môže výnimočne predĺžiť minister, najviac však o ďalšie tri mesiace. V prípade, že je proti policajtovi vedené trestné stíhanie, možno ho pozbaviť výkonu služby až do právoplatného skončenia trestného stíhania. Do doby pozbavenia výkonu služby sa nezapočítava doba výkonu väzby.

(3) Policajtovi, ktorý bol pozbavený výkonu služby, patrí odo dňa pozbavenia 50 % služobného príjmu,

najmenej však vždy vo výške minimálnej mzdy ustanovenej osobitnými predpismi. Táto časť služobného príjmu sa zvyšuje o 10 % služobného príjmu na každú vyživovanú osobu, najviac však do výšky 80 % služobného príjmu.

(4) Ak sa pozbavenie výkonu služby skončí, doplatí sa policajtovi rozdiel, o ktorý bol jeho služobný príjem skrátený; to neplatí, ak bolo konanie, pre ktoré bol policajt pozbavený výkonu služby, úmyselným trestným činom, za ktorý bol právoplatne odsúdený, alebo ak bol pre konanie, pre ktoré bol pozbavený výkonu služby, prepustený zo služobného pomeru.

DRUHÁ HLAVA**SŁUŽOBNÁ DISCIPLÍNA****A DISCIPLINÁRNA PRÁVOMOC**

§ 30

Služobná disciplína

Služobná disciplína policajtov spočíva v dôslednom plnení služobných povinností ustanovených zákonmi, ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, rozkazmi, nariadeniami a pokynmi nadriadených.

§ 31

Základné povinnosti policajta

(1) Policajt je povinný:

- a) plniť úlohy, ktoré sú mu uložené zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj úlohy uložené rozkazmi, nariadeniami a pokynmi nadriadených, pokiaľ bol s nimi riadne oboznámený,
- b) vykonávať riadne službu,
- c) ohlásiť svojmu nadriadenému závary a nedostatky, ktoré ohrozujú alebo sťažujú výkon služby, a hroziacu škodu,
- d) zakročiť, ak hrozí škoda a na jej odvrátenie je potrebný neodkladný zákrok; nemusí tak urobiť, ak mu v tom bránia iné dôležitejšie služobné úlohy alebo ak by tým vystavil vážnemu ohrozeniu iné osoby,
- e) pri výkone služby dodržiavať pravidlá služobnej zdvorilosti.

(2) Ak sa policajt domnieva, že rozkaz, nariadenie alebo pokyn jeho nadriadeného je v rozpore s právnym predpisom, je povinný na to nadriadeného upozorniť; ak trvá nadriadený na splnení rozkazu, nariadenia alebo pokynu, je ho policajt povinný splniť. Policajt je povinný odoprieť splnenie rozkazu, nariadenia alebo pokynu nadriadeného, ak by jeho splnením spáchal trestný čin; túto skutočnosť ohlási bez zbytočného odkladu vyššiemu nadriadenému.

§ 32

Základné povinnosti nadriadeného

Nadriadený je povinný:

- a) organizovať, riadiť a kontrolovať výkon služby,
- b) zabezpečovať, aby policajti boli na výkon služby náležite vycvičení a vyškolení,
- c) oceňovať príkladné plnenie služobných povinností a vyvodzovať dôsledky z porušovania služobných povinností.

§ 33

Disciplinárna právomoc

Služobné orgány môžu podriadeným policajtom v rozsahu svojej právomoci udeľovať odmeny a ukladať disciplinárne tresty.

§ 34

Odmeny

(1) Odmenami sú:

- a) písomná pochvala,
- b) peňažný alebo iný dar,
- c) mimoriadne povýšenie do vyššej hodnosti.

(2) Odmena musí byť úmerná záslužnému činu alebo príkladnému plneniu služobných povinností, za ktoré sa udeľuje.

(3) Do vyššej hodnosti podľa odseku 1 písm. c) môže minister povýšiť in memoriam tiež policajta, ktorý zahynul pri plnení služobných povinností.

§ 35

Disciplinárny priestupok

(1) Disciplinárnym priestupkom je zavinené porušenie základných povinností policajta, pokiaľ nie je trestným činom alebo priestupkom.

(2) Ako disciplinárny priestupok sa prejedná aj konanie policajta, ktoré má znaky priestupku (ďalej len „priestupok“),⁴⁾ a vybaví tiež konanie, ktoré má znaky trestného činu, pokiaľ to ustanovuje osobitný zákon.⁵⁾

§ 36

Disciplinárne tresty

Disciplinárnymi trestami sú:

- a) písomné pokarhanie,
- b) zníženie funkčného platu až o 15 % na dobu najviac troch mesiacov,
- c) zníženie hodnosti o jeden stupeň na dobu jedného roka,
- d) zákaz činnosti,
- e) prepadnutie veci.

Ukladanie disciplinárnych trestov

§ 37

(1) Ak postačí na nápravu policajta a na obnovenie služobnej disciplíny za menej závažné konanie, ktoré má znaky disciplinárneho priestupku alebo priestupku, výčitka, disciplinárny trest sa neuloží.

(2) Za disciplinárny priestupok možno policajtovi uložiť len jeden z disciplinárnych trestov uvedených v § 36 písm. a) až c).

(3) Disciplinárny trest zníženia hodnosti o jeden stupeň nemožno uložiť policajtovi v hodnostirotného, seržanta asistenta, podporučíka, mladšieho inšpektora alebo generála.

(4) Za priestupok možno policajtovi uložiť disciplinárny trest uvedený v § 36 písm. a), b), d) a e). Tieto disciplinárne tresty možno uložiť samostatne alebo spolu; tresty uvedené v § 36 písm. a), b) nie je možné uložiť súčasne.

(5) Disciplinárny trest zákazu činnosti a prepadnutia veci možno uložiť len za podmienok ustanovených osobitnými predpismi.⁶⁾

(6) Disciplinárnym trestom zákazu činnosti nemožno uložiť zákaz výkonu funkcie policajta.

(7) Disciplinárny trest zákazu činnosti sa vykoná aj vtedy, ak policajt, ktorému bol tento disciplinárny trest uložený, skončil služobný pomer. O upustení od výkonu zvyšku disciplinárneho trestu zákazu činnosti rozhoduje služobný orgán, ktorý trest uložil.

⁴⁾ Napr. zákon SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení zákona SNR č. 524/1990 Zb., zákon č. 528/1990 Zb. devízový zákon.

⁵⁾ § 294 Trestného zákona.

§ 159 ods. 3 písm. b), § 171 ods. 2 a § 188 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

⁶⁾ Zákon SNR č. 372/1990 Zb. v znení zákona SNR č. 524/1990 Zb.

§ 38

(1) Pred uložením disciplinárneho trestu musí byť vždy objektívne zistený skutkový stav; policajtovi musí byť pred uložením disciplinárneho trestu daná možnosť sa k veci vyjadriť, navrhovať dôkazy a obhajovať sa.

(2) Pri rozhodovaní o uložení disciplinárneho trestu sa prihliada na povahu protiprávneho konania, okolností, za ktorých bolo spáchané, jeho následky, mieru zavinenia a doterajší postoj policajta k plneniu služobných povinností.

(3) Uložením disciplinárneho trestu nie je policajt zbavený povinnosti nahradiť škodu, ktorú disciplinárnym priestupkom alebo priestupkom spôsobil.

§ 39

(1) Za disciplinárny priestupok možno disciplinárny trest uložiť najskôr v nasledujúci deň po spáchaní disciplinárneho priestupku a len do tridsať dní odo dňa, kedy sa o disciplinárnom priestupku dozvedel ktorýkoľvek z nadriadených policajta, najneskôr však do jedného roka odo dňa spáchania disciplinárneho priestupku. Lehota na uloženie disciplinárneho trestu za konanie uvedené v osobitných predpisoch⁷⁾ sa riadi premlčacou dobou podľa osobitného predpisu.⁷⁾ Ak konanie policajta, v ktorom možno vidieť naplnenie skutkovej podstaty disciplinárneho priestupku, bolo predmetom vyšetrovania iného orgánu, začína lehota tridsať dní pre uloženie disciplinárneho trestu dňom, kedy sa ktorýkoľvek z nadriadených policajta dozvedel o výsledku tohto šetrenia; uvedená lehota platí aj v prípade, ak prvostupňové rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu bolo zrušené a ak vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

(2) Ak sa dopustil policajt disciplinárneho priestupku v cudzine, začína plynúť tridsaťdňová lehota pre uloženie disciplinárneho trestu dňom nasledujúcim po dni návratu policajta z cudziny, pokiaľ sa ktorýkoľvek z nadriadených policajta o tomto konaní dozvedel v dobe, keď sa policajt zdržiaval v cudzine; inak platí ustanovenie tretej vety odseku 1.

(3) Doba, na ktorú bol policajtovi uložený disciplinárny trest zníženia hodnosti o jeden stupeň, sa nepočítava do doby výsluhy rokov v hodnosti.

§ 40

(1) Priestupok možno prerokovať a uložiť zaň disciplinárny trest do jedného roka odo dňa spáchania priestupku.

(2) Za priestupok ublíženia na cti alebo priestupok ublíženia na zdraví inému z nedbanlivosti, úmyselného narušenia občianskeho spolunažívania vyhrážaním, ujmu na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obvinením z priestupku, schválnosťami alebo iným hrubým správaním alebo za priestupok proti majetku spáchaný medzi blízkymi osobami môže byť uložený disciplinárny trest len vtedy, ak návrh podala postihnutá osoba alebo jej zákonný zástupca alebo opatrovník; ak ide o priestupok urážky na cti, môže byť disciplinárny trest uložený len po neúspešnom pokuse o zmierenie urazeného na cti a policajta.

(3) Ak uplatnil ten, komu bola priestupkom spôsobená majetková škoda, nárok na jej náhradu, pôsobí služobný orgán, ktorý vo veci koná, na to, aby bola škoda dobrovoľne uhradená. Ak škoda nebude dobrovoľne uhradená, odkáže poškodeného s jeho nárokom na náhradu škody na súd alebo na iný príslušný orgán.

(4) O spôsobe vybavenia priestupku upovedomí služobný orgán poškodeného a navrhovateľa, ak o to požiadal.

(5) Poškodený a navrhovateľ môže požiadať služobný orgán nadriadený služobnému orgánu, ktorý vo veci konal, o preskúmanie vybavenia priestupku. O tomto oprávnení musí byť poškodený a navrhovateľ poučený.

§ 41

(1) Disciplinárny trest nemožno uložiť, ak bol policajt za ten istý skutok už potrestaný súdom; ak bol disciplinárny trest uložený skôr, zruší sa s účinnosťou odo dňa uloženia.

(2) Disciplinárny trest nemožno uložiť, prípadne vykonať, ak sa vzťahuje na disciplinárny priestupok, priestupok alebo trestný čin amnestia.

(3) Amnestiu na disciplinárne priestupky udeľuje minister.

§ 42

Zahľadenie disciplinárneho trestu

(1) Po uplynutí jedného roka od právoplatne uloženého disciplinárneho trestu sa disciplinárny trest zahladzuje a policajt sa posudzuje, akoby mu disciplinárny trest nebol uložený. Ak disciplinárny trest zákazu činnosti neskončil v tejto dobe, zahladzuje sa jeho vykonaním.

(2) Príslušný služobný orgán môže aj pred uplynutím doby uvedenej v odseku 1 rozhodnúť o zahladení vykonaného disciplinárneho trestu, ak policajt výkonom služby a svojím správaním preukázal, že si to zasluhuje; ak bol však uložený disciplinárny trest zní-

⁷⁾ § 67 Trestného zákona.

ženia hodnosti o jeden stupeň na dobu jedného roku alebo zákaz činnosti, môže tak služobný orgán urobiť najskôr po uplynutí polovice času výkonu tohto trestu.

§ 43

Použitie ustanovení osobitných predpisov

Pri prerokovaní priestupku policajta sa postupuje podľa osobitných predpisov,⁶⁾ ak ide o

- a) rozhodovanie, či konanie policajta má všetky znaky priestupku potrebné pre určenie viny,
- b) rozhodovanie o prepadnutí veci, zákaze činnosti a upustení od výkonu jeho zvyšku,
- c) posudzovanie, či bola zmeškaná lehota na podanie podnetu,
- d) určenie blízkej osoby,
- e) zisťovanie výšky spôsobenej škody,
- f) spoločné konanie,
- g) odloženie veci,
- h) zastavenie konania.

TRETIA HLAVA

ČAS SLUŽBY,

DOVOLENKA A ČAS ODPOČINKU

§ 44

Dĺžka základného času služby v týždni

(1) Dĺžka základného času služby v týždni sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi platnými pre pracovníkov v pracovnom pomere.

(2) Služobný orgán môže určiť policajtovi kratší čas služby v týždni alebo ho inak vhodne upraviť, ak o to policajt požiada zo zdravotných alebo iných závažných dôvodov a ak tomu nebráni dôležitý záujem služby; ak bol policajtovi určený kratší čas služby, patrí mu služobný príjem zodpovedajúci tomuto kratšiemu času služby.

§ 45

Rozvrhnutie základného času služby v týždni

(1) Základný čas služby v týždni sa rozvrhne podľa pravidiel na päť dní služby tak, aby dni nepretržitého odpočinku v týždni pripadali, pokiaľ možno, na sobotu a nedeľu. Pokiaľ to povaha služby vyžaduje, môže byť služba rozvrhnutá nerovnomerne; priemerný čas služby však nesmie pritom v určitom období, spravidla štvortýždennom, presiahnuť hranicu určenú pre dĺžku základného času služby v týždni.

(2) O rozvrhnutí základného času služby v týždni rozhodujú príslušné služobné orgány; určia tiež zača-

tok a koniec času služby v jednotlivých dňoch. Dĺžka jednej nepretržitej smeny môže byť najviac 24 hodín.

§ 46

Nepretržitý odpočinok medzi dvoma službami

Základný čas služby v týždni sa rozvrhne tak, aby policajt mal medzi koncom jednej služby a začiatkom nasledujúcej služby nepretržitý odpočinok v trvaní najmenej 12 hodín a raz za týždeň nepretržitý odpočinok v trvaní aspoň 32 hodín.

§ 47

Prestávky v službe

(1) Policajt má najdlhšie po každých piatich hodinách nepretržitého výkonu služby nárok na prestávku na jedenie a oddych v trvaní najmenej 30 minút. Ak ide o službu, ktorej výkon nemôže byť prerušený, musí sa policajtovi aj bez prerušenia výkonu služby zabezpečiť primeraný čas na jedenie a oddych.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom, v akom rozsahu sa prestávky na jedenie a oddych započítavajú do základného času služby.

§ 48

Služba vykonávaná nad základný čas služby v týždni a služba vykonávaná v deň nepretržitého odpočinku v týždni alebo vo sviatok

(1) Policajt je povinný vykonávať službu nad stanovený základný čas služby v týždni a v deň nepretržitého odpočinku v týždni alebo vo sviatok, ak to vyžaduje dôležitý záujem služby. Za takto vykonávanú službu mu patrí náhradné voľno.

(2) Ak koná policajt službu podľa odseku 1 priamej bezpečnostnej povahy, náhradné voľno sa mu musí poskytnúť do jedného mesiaca; ak to nie je možné pre dôležitý záujem služby, patrí policajtovi za každú hodinu výkonu takejto služby peňažná náhrada vo výške zodpovedajúcej jeho priemernému hodinovému služobnému príjmu, ktorá sa zvyšuje o 33 %, ak je takáto služba vykonávaná v noci, v deň nepretržitého odpočinku v týždni. V sobotu patrí príplatok 50 %, v nedeľu a vo sviatok 100 %.

(3) Nocou sa rozumie čas od 22. hodiny do 06. hodiny.

(4) Pri službe vykonávanej nad základný čas služby v týždni možno nepretržitý odpočinok medzi dvoma službami skrátiť až na 6 hodín; nepretržitý odpočinok v týždni musí však byť najmenej 24 hodín.

(5) Okruh činností priamej bezpečnostnej povahy a to, čo sa považuje za službu vykonávanú v dôležitom záujme podľa odsekov 1 a 2, určí minister.

§ 49

Služobná pohotovosť a dosiahnuteľnosť

(1) Ak to vyžaduje dôležitý záujem služby, možno policajtovi nariadiť služobnú pohotovosť alebo dosiahnuteľnosť.

(2) Za služobnú pohotovosť a dosiahnuteľnosť patrí policajtovi osobitná odmena.

(3) Podrobnosti o nariaďovaní služobnej pohotovosti a dosiahnuteľnosti a výšku osobitnej odmeny poskytovanej za služobnú pohotovosť a dosiahnuteľnosť ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom ministerstvo.

§ 50

Vznik nároku na dovolenku

(1) Policajt má nárok na dovolenku za kalendárny rok, ak v ňom vykonával službu aspoň 60 dní.

(2) Za kalendárny rok, v ktorom vznikol alebo skončil služobný pomer, patrí policajtovi pomerná časť dovolenky, aj keď nesplnil podmienku uvedenú v odseku 1.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom, aký čas sa posudzuje ako čas výkonu služby.

§ 51

Dĺžka dovolenky

(1) Základná výmera dovolenky je 36 kalendárnych dní. Základná výmera dovolenky sa predlžuje o 14 kalendárnych dní policajtovi, ktorý aspoň 14 kalendárnych dní dovolenky využije na kúpeľné liečenie na základe rozhodnutia lekárskej komisie; to neplatí, ak v tom istom kalendárnom roku bola policajtovi poskytnutá preventívna rehabilitácia.

(2) Pomerná časť dovolenky sa určí tak, že za každý kalendárny mesiac trvania služobného pomeru v kalendárnom roku patrí jedna dvanástina dovolenky. Ak vznikne služobný pomer najneskôr 15. deň v mesiaci, patrí policajtovi pomerná časť dovolenky i za tento kalendárny mesiac; za kalendárny mesiac, v ktorom služobný pomer skončil, patrí policajtovi pomerná časť dovolenky, len ak v tomto mesiaci trval služobný pomer dlhšie ako 15 dní.

Nástup, čerpanie a prerušenie dovolenky

§ 52

(1) Dovolenka sa spravidla vyčerpáva vcelku; ak sa poskytuje v častiach, musí aspoň jedna časť byť najmenej 14 kalendárnych dní, pokiaľ sa služobný orgán a policajt nedohodnú inak.

(2) Dovolenku možno policajtovi poskytnúť ešte pred splnením podmienky ustanovenej v § 50 ods.

1. Ak však policajt do konca kalendárneho roka túto podmienku nesplní, je povinný vrátiť služobný príjem, ktorý mu bol vyplatený za čas dovolenky, na ktorú mu nevznikol nárok.

(3) Nástup dovolenky určuje služobný orgán, a to s prihliadnutím na záujmy služby, ako aj na oprávnené požiadavky policajta. Deň nástupu dovolenky musí byť policajtovi oznámený najmenej 15 dní vopred; táto lehota sa môže skrátiť, ak s tým policajt súhlasí.

(4) Nástup dovolenky treba určiť tak, aby ju policajt mohol vyčerpať spravidla do konca kalendárneho roka. Ak policajt nemohol dovolenku v kalendárnom roku vyčerpať, je služobný orgán povinný určiť nástup dovolenky tak, aby ju policajt vyčerpal najneskôr do konca budúceho kalendárneho roka. Služobný orgán je však povinný určiť policajtovi čerpanie aspoň 14 kalendárnych dní dovolenky v kalendárnom roku, pokiaľ na ne má nárok.

(5) Služobný orgán nemôže určiť čerpanie dovolenky v dobe, kedy je policajt uznaný neschopným služby pre chorobu alebo úraz, ani v dobe, po ktorú je policajtkana na materskej dovolenke. Počas trvania ostatných dôležitých osobných prekážok v službe môže služobný orgán určiť policajtovi čerpanie dovolenky len na jeho žiadosť.

(6) Ak čerpá dovolenku policajt s časom služby rozvrhnutým nerovnomerne, určí sa dovolenka tak, aby zahŕňovala toľko hodín, v ktorých by inak konal službu, koľko by ich pripadlo na dovolenku čerpanú policajtom s časom služby rozvrhnutým rovnomerne.

(7) Ak to vyžaduje dôležitý záujem služby, môže služobný orgán zmeniť policajtovi pôvodne určený nástup dovolenky alebo ho odvolať z dovolenky; policajt má nárok na náhradu nákladov, ktoré mu tým bez jeho zavinenia vznikli.

§ 53

(1) Dovolenka sa prerušuje, ak je policajt v čase čerpania dovolenky uznaný neschopným služby pre chorobu alebo úraz, alebo ak ošetruje chorého člena rodiny. Dovolenka sa prerušuje tiež nástupom na materskú dovolenku.

(2) Ak v čase dovolenky pripadne sviatok na deň, ktorý je inak obvyklým dňom služby, nezapočítava sa do dovolenky.

§ 54

Služobný príjem za čas dovolenky

(1) Policajt má za čas dovolenky nárok na služobný príjem, ktorý tvoria jednotlivé zložky služobného príjmu určeného mesačným výmerom, na ktoré mal policajt nárok v deň predchádzajúci dňu nástupu dovolenky. Pohyblivé príplatky a odmeny sa do služobného

příjmu počas dovolenky nezapočítavajú. Na žiadosť policajta mu musí byť služobný príjem splatný v priebehu dovolenky vyplatený už pred nastúpením dovolenky.

(2) Policajtovi patrí za nevyčerpanú dovolenku alebo za jej pomernú časť náhrada vo výške služobného príjmu zodpovedajúceho času nevyčerpanej základnej dĺžky dovolenky, pokiaľ dovolenku alebo jej pomernú časť nemohol vyčerpať ani do konca budúceho kalendárneho roka.

§ 55

Vplyv skončenia služobného pomeru na dovolenku

Ak skončí služobný pomer policajtovi po vyčerpaní dovolenky alebo jej časti, je povinný vrátiť služobný príjem vyplatený za dovolenku alebo jej časť, na ktorú mu nevznikol nárok, len ak skončil služobný pomer prepustením podľa § 110 ods. 1 písm. e) alebo f) alebo stratou hodnosti podľa § 114.

§ 56

Dodatková dovolenka

(1) Policajt, ktorý vykonáva po celý kalendárny rok zdraviu škodlivú alebo mimoriadne náročnú službu, má nárok aj na dodatkovú dovolenku v dĺžke siedmich kalendárnych dní. Ak policajt túto službu vykonáva len časť roka, patrí mu pomerná časť dodatkovej dovolenky.

(2) Za dodatkovú dovolenku nemožno poskytnúť náhradu podľa § 54 ods. 2; táto dovolenka sa musí vždy vyčerpať, a to prednostne.

(3) Ministerstvo po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorá služba je zdraviu škodlivá alebo mimoriadne náročná.

§ 57

Služobné voľno

(1) Ak policajt nemôže kvôli prekážkam z dôvodu všeobecného záujmu alebo kvôli dôležitým osobným prekážkam vykonávať službu, má nárok na udelenie služobného voľna. Služobné voľno sa poskytuje na nevyhnutne potrebný čas.

(2) Policajt, ktorému sa poskytlo služobné voľno kvôli prekážkam v službe z dôvodu všeobecného záujmu, má počas tohto služobného voľna nárok na služobný príjem, pokiaľ mu nebola poskytnutá odmena alebo vyplatená náhrada služobného príjmu podľa osobitných predpisov.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom, v ktorých prípadoch a v akom rozsahu sa poskytuje služobné voľno kvôli prekážkam z dôvodu všeobecného záujmu, kvôli dôležitým osobným prekážkam a v akom rozsahu patrí služobný príjem počas tohto služobného voľna.

§ 58

Služobné voľno bez nároku na služobný príjem

(1) Služobné voľno bez nároku na služobný príjem sa poskytne policajtovi po dobu, po ktorú sa mu poskytuje peňažná pomoc alebo príspevok podľa osobitných predpisov.⁸⁾

(2) Policajtovi môže byť poskytnuté služobné voľno bez nároku na služobný príjem na nevyhnutne potrebnú dobu, ak o to požiada z vážnych dôvodov.

ŠTVRTÁ HLAVA

NÁLEŽITOSTI POLICAJTŮV, NÁHRADY SLUŽOBNÝCH VÝDAVKOV A VÝCHOVNÉ

§ 59

Náležitosti

(1) Policajt má nárok na tieto náležitosti:

- služobný príjem, ktorý tvorí funkčný plat, hodnotný plat, prídavok za výsluhu rokov, príplatky a odmeny,
- osobitné jednorazové peňažné náležitosti,
- naturálne náležitosti.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky nároku na jednotlivé druhy náležitostí, ich výšku, výplatné termíny a ďalšie podrobnosti.

§ 60

Splatnosť služobného príjmu

(1) Služobný príjem sa vypláca za celý kalendárny mesiac.

(2) Pri skončení služobného pomeru je služobný príjem splatný v deň skončenia služobného pomeru.

§ 61

Zrážky zo služobného príjmu

(1) Zrážky zo služobného príjmu možno vykonať na základe písomného súhlasu policajta. Inak možno zo služobného príjmu zraziť len

⁸⁾ Napr. zákon č. 88/1968 Zb. o predĺžení materskej dovolenky, o dávkach v materstve a o prídavkoch na deti z nemocenského poistenia v znení neskorších predpisov.

- a) daň zo mzdy,
- b) sumy prepádajúce štátu v dôsledku právoplatne uloženého peňažného trestu,
- c) sumy postihnuté výkonom rozhodnutia nariadeného súdom, orgánmi miestnej samosprávy alebo orgánmi miestnej štátnej správy,
- d) preplatky na dávkach nemocenského poistenia, pokiaľ je policajt povinný ich vrátiť na základe vykonateľného rozhodnutia,
- e) neprávom prijaté sumy dávok sociálneho zabezpečenia, pokiaľ je policajt povinný ich vrátiť na základe vykonateľného rozhodnutia,
- f) sumy rodičovského príspevku a ostatných dávok poskytovaných štátom, ktoré je policajt povinný vrátiť na základe vykonateľného rozhodnutia,
- g) nevyúčtovaný preddavok na náhradu cestovných, sťahovacích a iných výdavkov,
- h) služobný príjem vyplatený za dovolenku alebo jej časť, pokiaľ je policajt povinný ho vrátiť pri skončení služobného pomeru.

(2) O výkone rozhodnutia zrážkami zo služobného príjmu platia všeobecne záväzné právne predpisy.⁹⁾

(3) Poradie zrážok zo služobného príjmu sa riadi predpismi platnými pre pracovníkov v pracovnom pomere.¹⁰⁾

§ 62

Náhrady výdavkov poskytovaných policajtom v súvislosti s výkonom služby

(1) Policajtom patrí náhrada cestovných, sťahovacích a iných výdavkov, ktoré mu vzniknú pri plnení služobných povinností; rovnako mu patrí náhrada za používanie vlastných predmetov potrebných na výkon služby, ak ich policajt používa so súhlasom služobného orgánu.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky nároku na náhradu výdavkov uvedených v odseku 1, ich výšku a ďalšie podrobnosti.

§ 63

Výchovné

Policajtom s nezaopatrenými deťmi patrí výchovné. Podmienky pre poskytovanie výchovného, jeho

výšku a ďalšie podrobnosti upravujú osobitné predpisy.¹¹⁾

§ 64

Jednorazová peňažná výpomoc

V mimoriadnych, osobitne odôvodnených prípadoch môže sa policajtom na jeho žiadosť poskytnúť jednorazová (nenávratná) peňažná výpomoc. O priznaní jednorazovej peňažnej výpomoci a o jej výške rozhoduje minister.

PIATA HLAVA

BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA PRI VÝKONE SLUŽBY

§ 65

Povinnosti služobných orgánov

(1) Starostlivosť o bezpečnosť a ochranu zdravia policajtov pri výkone služby zaisťujú služobné orgány.

(2) Služobné orgány sú povinné najmä:

- a) dbať pri tvorbe služobných predpisov na požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone služby,
- b) kontrolovať dodržiavanie právnych predpisov, rozkazov a pokynov vydaných na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone služby,
- c) zisťovať príčiny služobných úrazov a chorôb z povolania a sústavne vytvárať podmienky pre predchádzanie služobným úrazom a chorobám z povolania, ako aj ochoreniam vznikajúcim vplyvom prostredia, v ktorom policajt vykonáva službu.

(3) Služobné orgány sú povinné starať sa aj o bezpečnosť a ochranu zdravia všetkých osôb, ktoré sa s ich vedomím zdržiavajú na pracoviskách policajného zboru.

(4) Predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone služby policajtov vydá ministerstvo.

§ 66

Povinnosti policajta

Policajt je povinný najmä:

- a) dodržiavať právne predpisy, rozkazy a pokyny

⁹⁾ § 276 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku.

¹⁰⁾ § 121 ods. 2 Zákonníka práce.

§ 21 nariadenia vlády ČSSR č. 223/1988 Zb., ktorým sa vykonáva Zákonník práce, v znení nariadenia vlády ČSFR č. 13/1991 Zb.

¹¹⁾ § 33 zákona č. 88/1968 Zb. v znení neskorších predpisov.

vydané na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone služby,

- b) používať pri výkone služby predpísané ochranné zariadenia a osobné ochranné služobné prostriedky a pomôcky,
- c) zúčastniť sa na školení a výcviku uskutočňovanom v záujme zvýšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone služby, podrobiť sa skúškam z predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a lekárskeym prehliadkam,
- d) bez zbytočného odkladu oznamovať svojmu nadriadenému nedostatky a závady, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť a zdravie policajtov pri výkone služby.

§ 67

Štátny odborný dozor

Štátny odborný dozor nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri výkone služby upravujú osobitné predpisy,¹²⁾

ŠIESTA HLAVA STAROSTLIVOSŤ O POLICAJTOV

§ 68

Podmienky pre výkon služby

(1) Služobné orgány vytvárajú policajtom podmienky pre riadny a pokiaľ možno bezpečný výkon služby.

(2) Služobné orgány sú najmä povinné:

- a) starať sa o sústavné vzdelávanie policajtov,
- b) zabezpečovať pre policajtov zdravotnícku starostlivosť, zriaďovať a udržiavať zdravotnícke zariadenia,
- c) zriaďovať, udržiavať a zlepšovať sociálne zariadenia,
- d) starať sa o vzhľad, úpravu a zlepšovanie pracovísk,
- e) vytvárať priaznivé podmienky pre závodné stravovanie,
- f) zabezpečovať ubytovanie policajtov,
- g) vytvárať podmienky pre uspokojovanie kultúrnych, rekreačných a telovýchovných potrieb a záujmov policajtov.

§ 69

Dohoda o získaní alebo zvýšení vzdelania

(1) Policajný zbor môže s policajtom uzavrieť dohodu, ktorou sa zaväzuje umožniť policajtovi získanie

alebo zvýšenie vzdelania a policajt sa zaväzuje zotrvať po skončení štúdia po určený čas v služobnom pomere podľa tohto zákona alebo uhradiť náklady spojené so získaním alebo zvýšením vzdelania alebo ich pomer-nú časť. Policajný zbor sa môže s policajtom tiež dohodnúť, že policajt uhradí aj náklady, ktoré boli vynaložené na získanie alebo zvýšenie jeho vzdelania, ak jeho služobný pomer skončí uvoľnením, stratou hodnosti alebo prepustením podľa § 110 ods. 1 písm. d), e) alebo f) pred získaním predpokladaného vzdelania alebo pred zvýšením vzdelania.

(2) Dohoda uvedená v odseku 1 musí byť uzatvorená písomne a musí v nej byť uvedené:

- a) stupeň vzdelania a forma štúdia,
 - b) študijný odbor,
 - c) čas, po ktorý sa policajt zaväzuje zotrvať po skončení štúdia v služobnom pomere, a
 - d) celková suma, ktorú možno od policajta požadovať ako úhradu nákladov, ak nesplnil svoj záväzok,
- inak je dohoda neplatná.

(3) Ak nesplní policajt svoj záväzok len čiastočne, povinnosť náhrady nákladov sa pomerne zníži.

(4) Povinnosť náhrady nákladov nevznikne, ak služobný pomer skončil prepustením z dôvodov uvedených v § 110 ods. 1 písm. a) alebo b).

(5) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o podmienkach získania alebo zvýšenia vzdelania podľa predchádzajúcich odsekov; môže tiež ustanoviť, kedy možno policajtovi úhradu nákladov celkom alebo čiastočne odpustiť.

§ 70

Uloženie zvrškov

Služobné orgány sú povinné zabezpečiť úschovu zvrškov a iných osobných predmetov, ktoré policajti obvykle nosia do služby.

§ 71

Preventívna rehabilitácia

(1) Vymedzenému okruhu policajtov sa poskytuje na upevnenie ich telesného a duševného zdravia preventívna rehabilitácia v trvaní 14 kalendárnych dní v roku.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom okruh policajtov uvedených v odseku 1 a podmienky pre poskytovanie preventívnej rehabilitácie policajtom.

¹²⁾ Zákon č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce.

§ 72

Zabezpečenie pri neschopnosti na výkon služby a v starobe

Zabezpečenie policajtov pri neschopnosti na výkon služby z dôvodov choroby, úrazu, tehotenstva a materstva a zabezpečenie pri invalidite a v starobe upravujú osobitné predpisy.¹³⁾

§ 73

Starostlivosť o policajtov so zmenenou schopnosťou na výkon služby

Ak je schopnosť policajta na výkon služby zo zdravotných dôvodov dlhodobo zmenená, určí mu príslušná lekárska komisia zdravotnú klasifikáciu a potrebné obmedzenie výkonu služby.

Osobitné podmienky pre výkon služby policajtiiek

§ 74

(1) Policajтка nesmie byť ustanovená do funkcie ani zaraďovaná do služieb, ktorých výkon je pre ňu fyzicky neprimeraný, škodí jej organizmu alebo ohrozuje jej materské poslanie.

(2) Tehotná policajтка nesmie byť ustanovená do funkcie ani zaraďovaná do služieb, ktorých výkon podľa lekárskeho posudku ohrozuje jej tehotenstvo zo zdravotných dôvodov tkvujúcich v jej osobe. To platí obdobne o matke do konca deviateho mesiaca po pôrode.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom činnosti zakázané všetkým policajtkám, tehotným policajtkám a matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode.

§ 75

Tehotná policajтка a policajтка starajúca sa o dieťa mladšie ako jeden rok nesmie byť zaraďovaná do nočných služieb, do služieb vykonávaných nad základný čas služby v týždni, do služobnej pohotovosti a dosiahnuteľnosti alebo vysielaná na služobné cesty mimo obce služobného pôsobiska alebo bydliska. Do služobnej pohotovosti a dosiahnuteľnosti nesmie byť zaraďovaná tiež policajтка, ktorá sa stará o dieťa mladšie ako 15 rokov.

§ 76

(1) Ak tehotná policajтка vykonáva funkciu, ktorej výkon je tehotným policajtkám zakázaný alebo podľa lekárskeho posudku ohrozuje jej tehotenstvo, sú služobné orgány povinné dočasne ju previesť na inú funkciu, ktorá je pre ňu vhodná. To platí obdobne o matke do konca deviateho mesiaca po pôrode.

(2) Ak policajтка dosahuje vo funkcii, na ktorú bola prevedená bez svojho zavinenia, nižší služobný príjem, poskytuje sa jej na vyrovnanie tohto rozdielu vyrovnávací príspevok podľa predpisov o nemocenskom poistení.¹⁴⁾

§ 77

(1) Tehotnú policajtku a policajtku starajúcu sa o dieťa staršie ako jeden rok možno v čase, dokiaľ dieťa nedosiahlo vek osem rokov, vyslať na služobné cesty mimo obvodu obce služobného pôsobiska alebo bydliska alebo preložiť do iného miesta služobného pôsobiska len s jej súhlasom.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí aj pre osamelú policajtku starajúcu sa o dieťa mladšie ako 15 rokov.

§ 78

(1) Služobné orgány sú povinné pri zaraďovaní do služby prihliadať aj na potreby policajtiiek starajúcich sa o deti mladšie ako 15 rokov.

(2) Služobné orgány určia policajтке starajúcej sa o dieťa mladšie ako 15 rokov alebo tehotnej policajтке na jej žiadosť kratší čas služby alebo ho inak vhodne upravia, ak v tom nebráni dôležitý záujem služby.

§ 79

(1) Nároky policajtiiek na materskú dovolenku a na prestávky na dojčenie sa riadia predpismi platnými pre pracovníčky v pracovnom pomere.¹⁵⁾

(2) Ak policajтка požiada služobný orgán o poskytnutie dovolenky tak, aby nadväzovala bezprostredne na skončenie materskej dovolenky, je služobný orgán povinný jej žiadosti vyhovieť.

¹³⁾ Zákon č. 32/1957 Zb. o nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 88/1968 Zb. v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení.

¹⁴⁾ § 5 zákona č. 88/1968 Zb. v znení neskorších predpisov.

¹⁵⁾ § 157 až 161 Zákonníka práce.

SIEDMA HLAVA NÁHRADA ŠKODY

Prvý oddiel

Zodpovednosť policajta za škodu

§ 80

Všeobecná zodpovednosť

(1) Policajt zodpovedá policajnému zboru za škodu, ktorú mu spôsobil zavineným porušením svojich povinností pri výkone služby alebo v priamej súvislosti s ním.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom, čo sa rozumie výkonom služby a priamou súvislosťou s ním.

(3) Ak škoda bola spôsobená aj porušením povinností zo strany policajného zboru, zodpovednosť policajta sa pomerne obmedzí.

(4) Zavinenie policajta preukazuje služobný orgán s výnimkou prípadov uvedených v § 82 a 84.

§ 81

Zodpovednosť za nesplnenie povinnosti na odvrátenie škody

Od policajta, ktorý vedome nezakročil proti hroziacej škode alebo neohlásil hroziacu škodu, môže služobný orgán požadovať, aby prispel na náhradu škody, ktorá bola policajnému zboru spôsobená, v rozsahu primeranom okolnostiam prípadu, pokiaľ ju nemožno uhradiť inak. Pritom sa prihliada najmä na to, čo bránilo splneniu povinnosti, na výšku a povahu škody, ako i na osobné pomery policajta, ktorý povinnosť nesplnil. Výška náhrady škody nesmie však presiahnuť sumu rovnajúcu sa trojnásobku jeho hrubého mesačného služobného príjmu.

Zodpovednosť za schodok na zverených hodnotách, ktoré je policajt povinný vyúčtovať

§ 82

(1) Ak policajt prevzal na základe dohody o hmotnej zodpovednosti zodpovednosť za hodnoty zverené na vyúčtovanie (hotovosti, ceniny, materiálové zásoby, tovar a iné hodnoty), zodpovedá za vzniknutý schodok. V dohode môže byť s policajtom súčasne dohodnuté, že ak bude vykonávať službu s viacerými policajtami, ktorí uzavreli dohodu o hmotnej zodpovednosti, zodpovedá s nimi za schodok spoločne.

(2) Dohoda o hmotnej zodpovednosti musí byť uzatvorená písomne, inak je neplatná.

(3) Policajt sa zbaví zodpovednosti úplne, prípadne čiastočne, ak preukáže, že schodok vznikol úplne alebo čiastočne bez jeho zavinenia.

(4) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom funkcie, pre výkon ktorých je uzatvorenie dohody o hmotnej zodpovednosti nevyhnutné.

§ 83

(1) Policajt, ktorý uzatvoril dohodu o hmotnej zodpovednosti, môže od nej odstúpiť, ak je prevádzaný na inú funkciu, premiestňovaný na iné pracovisko alebo prekladaný do iného miesta služobného pôsobiska, alebo pokiaľ policajný zbor v čase do jedného mesiaca od obdržania jeho písomného upozornenia neodstráni závady v podmienkach výkonu služby, ktoré bránia riadnemu hospodáreniu so zverenými hodnotami. Pri spoločnej hmotnej zodpovednosti môže policajt od dohody tiež odstúpiť, ak je na pracovisko ustanovený iný policajt, alebo ustanovený iný vedúci pracoviska alebo jeho zástupca. Odstúpenie musí byť oznámené policajnému zboru písomne.

(2) Dohoda o hmotnej zodpovednosti zaniká dňom skončenia služobného pomeru alebo dňom odstúpenia od tejto dohody.

§ 84

Zodpovednosť za stratu zverených predmetov

Policajt zodpovedá za stratu súčastí výstroja, výzbroje a iných predmetov, ktoré mu boli zverené na základe písomného potvrdenia. Tejto zodpovednosti sa zbaví, ak preukáže, že stratu nezavinil.

Spoločné ustanovenia o zodpovednosti policajta za škodu

§ 85

Služobný orgán je povinný požadovať od policajta náhradu škody, za ktorú policajt zodpovedá.

§ 86

Policajt nezodpovedá za škodu,

- ktorá vyplýva z rizika riadneho výkonu služby, alebo
- ktorú spôsobil pri odvrácaní nebezpečenstva hroziaceho životu alebo zdraviu alebo škody hroziacej na majetku, pokiaľ tento stav sám úmyselne nevyvolal a počínal si pritom spôsobom primeraným okolnostiam, alebo
- ktorú spôsobil v stave, keď bez vlastného zavinenia nebol schopný ovládať svoje konanie alebo posúdiť jeho následky.

Rozsah náhrady škody

§ 87

(1) Policajt, ktorý zodpovedá za škodu, je povinný nahradiť skutočnú škodu, a to v peniazoch, pokiaľ ju neodčiní uvedením do pôvodného stavu.

(2) Výška náhrady škody spôsobená z nedbanlivosti nesmie presiahnuť u jednotlivého policajta trojnásobok jeho hrubého mesačného služobného príjmu, ktorý mu patril v čase porušenia služobnej povinnosti, z ktorej škoda vznikla. Toto obmedzenie neplatí, ak bola škoda spôsobená

- a) na zverených hodnotách, ktoré je policajt povinný vyúčtovať, alebo stratou zverených predmetov alebo
- b) v opitosti, ktorú si policajt privodil, alebo v dôsledku toho, že zneužil iné návykové látky.

(3) Ak bola škoda spôsobená tiež policajným zborom, je policajt povinný nahradiť pomernú časť škody podľa miery svojho zavinenia.

(4) Ak zodpovedá za škodu niekoľko policajtov, je každý z nich povinný uhradiť pomernú časť škody podľa miery svojho zavinenia; ak spôsobil niektorý z nich škodu úmyselne, zodpovedá za celú škodu úmyselne spôsobenú.

§ 88

(1) Pri spoločnej zodpovednosti za schodok sa jednotlivým policajtom určí podiel náhrady podľa pomeru ich hrubých služobných príjmov, pričom služobný príjem príslušného nadriadeného a jeho zástupcu sa započítava v dvojnásobnej výške.

(2) Podiel náhrady určenej podľa odseku 1 nesmie u jednotlivých policajtov, s výnimkou príslušného nadriadeného a jeho zástupcu, presiahnuť sumu rovnajúcu sa ich hrubému mesačnému služobnému príjmu. Ak sa takto určenými podielmi neuhradí celá škoda, zvyšok je povinný uhradiť príslušný nadriadený a jeho zástupca podľa pomeru svojich hrubých služobných príjmov.

(3) Ak sa zistí, že schodok alebo jeho časť bola zavinená niektorým zo spoločne zodpovedných policajtov, uhradí schodok tento policajt podľa miery svojho zavinenia. Zostávajúcu časť schodku uhradí všetci spoločne zodpovední policajti podielmi určenými podľa predchádzajúceho odseku.

§ 89

Pri určení výšky náhrady škody na veci sa vychádza z jej hodnoty v čase poškodenia alebo straty.

§ 90

(1) Ak bola škoda spôsobená z nedbanlivosti, možno určiť výšku náhrady škody nižšou sumou, než je skutočná škoda, prípadne než je trojnásobok hrubého mesačného služobného príjmu. Výška náhrady škody musí však byť najmenej jedna tretina skutočnej škody, a ak presahuje trojnásobok hrubého mesačného služobného príjmu policajta, najmenej suma rovnajúca sa jeho hrubému mesačnému služobnému príjmu.

Ak ide o škodu spôsobenú v opitosti alebo v dôsledku zneužitia iných návykových látok na zverených hodnotách, ktoré je policajt povinný vyúčtovať, alebo stratou zverených predmetov, môže náhradu škody nižšou sumou určiť len odvolací orgán, alebo ak ide o škodu spôsobenú trestným činom, tiež súd.

(2) Ak bola spôsobená škoda z nedbanlivosti vodičom pri dopravnej nehode, možno v osobitne odôvodnených prípadoch od vymáhania náhrady škody celkom upustiť, najmä ak došlo k dopravnej nehode pri bezpečnostnej akcii alebo bezprostredne po nej, pri sťažných podmienkach, ďalej ak ide o prvé zavinenie vodiča alebo o nehodu spôsobenú v dôsledku malej skúsenosti vodiča.

(3) Pri určovaní výšky náhrady škody podľa odseku 1 sa prihliada najmä na doterajšie plnenie služobných povinností policajtom, na spoločenský význam škody, na to, ako k nej došlo, a na osobné pomery policajta.

(4) Náhradu škody nemožno znížiť, ak bola škoda spôsobená úmyselne.

§ 91

(1) Výšku požadovanej náhrady škody určuje služobný orgán, ktorý ju prerokuje s policajtom.

(2) Ak sa služobný orgán a policajt dohodnú na náhrade škody, uzatvoria o tom písomnú dohodu.

(3) V prípade, že nedôjde k dohode podľa odseku 2, rozhodne o náhrade škody podľa tohto oddielu služobný orgán.

(4) Ak bola škoda spôsobená trestným činom, rozhodne služobný orgán o povinnosti policajta uhradiť škodu, len ak o nej nerozhodol súd.

Druhý oddiel

Zodpovednosť policajného zboru za škodu

§ 92

Všeobecná zodpovednosť

(1) Ak bola policajtovi spôsobená pri výkone služby alebo v priamej súvislosti s ním škoda porušením právnej povinnosti, zodpovedá za ňu policajný zbor.

(2) Policajný zbor zodpovedá policajtovi tiež za škodu, ktorú mu spôsobili porušením právnej povinnosti v rámci plnenia služobných úloh služobné orgány.

Zodpovednosť za škodu pri služobných úrazoch a chorobách z povolania

§ 93

(1) Ak došlo pri výkone služby alebo v priamej súvislosti s ním k poškodeniu policajta na zdraví alebo

k jeho smrti úrazom (ďalej len „služobný úraz“), zodpovedá za škodu tým vzniknutú policajný zbor. Služobným úrazom nie je úraz, ktorý sa policajtovi prihodil na ceste do služby a späť, s výnimkou, ak bol mimoriadne povolaný na pracovisko (zhromaždisko) služobným orgánom.

(2) Ako služobný úraz sa posudzuje tiež úraz, ktorý policajt utrpel pre výkon služby.

(3) Za škodu spôsobenú policajtovi chorobou z povolania zodpovedá policajný zbor, ak policajt vykonával v ňom službu naposledy pred jej zistením za podmienok, z ktorých vzniká choroba z povolania, ktorou bol postihnutý. Chorobami z povolania sú choroby uvedené v právnych predpisoch o sociálnom zabezpečení, ak vznikli za podmienok tam uvedených.

(4) Ako choroba z povolania sa odškodňuje aj choroba vzniknutá pred jej zaradením do zoznamu chorôb z povolania, a to od jej zaradenia do zoznamu, avšak len za dobu najviac troch rokov pred jej zaradením do zoznamu.

§ 94

(1) Policajný zbor sa zodpovednosti zbaví celkom, ak preukáže, že

- a) škoda bola spôsobená tým, že postihnutý policajt svojím zavinením porušil právne predpisy, rozkazy alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone služby, hoci bol s nimi riadne oboznámený a ich znalosť a dodržiavanie boli sústavne vyžadované a kontrolované, alebo
 - b) škodu si spôsobil postihnutý policajt svojou opitostou alebo v dôsledku zneužitia iných návykových látok a policajný zbor nemohol škodu zabrániť,
- a že tieto skutočnosti boli jedinou príčinou škody.

(2) Policajný zbor sa čiastočne zbaví zodpovednosti, ak preukáže, že

- a) postihnutý policajt porušil svojím zavinením právne predpisy, rozkazy alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone služby, hoci bol s nimi riadne oboznámený a že toto porušenie bolo jednou z príčin škody,
- b) jednou z príčin škody bola opitosť postihnutého policajta alebo zneužitie iných návykových látok postihnutým policajtom, alebo
- c) policajtovi vznikla škoda preto, že si počínal v rozpore s obvyklým spôsobom správania sa tak, že je zrejmé, že hoci neporušil právne predpisy, rozkazy alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone služby, konal ľahkomyselne a musel si pritom byť, vzhľadom na svoju kvalifikáciu a skúsenosti, vedomý, že si môže zaviniť úraz alebo chorobu z povolania.

(3) Ak sa policajný zbor zbaví zodpovednosti čiastočne, určí sa časť škody, ktorú znáša policajt podľa miery jeho zavinenia; v prípadoch uvedených v odseku 2 písm. c) uhradí však policajný zbor aspoň jednu tretinu škody.

(4) Pri posudzovaní, či policajt porušil právne predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone služby, sa nemožno odvolávať len na všeobecné ustanovenia, podľa ktorých si má každý počínať tak, aby neohrozoval svoje zdravie a zdravie iných.

(5) Za ľahkomyselné konanie podľa odseku 2 písm. c) nemožno považovať bežnú neopatrnosť a konanie vyplývajúce z rizika služby.

§ 95

Policajný zbor sa nemôže zbaviť zodpovednosti, ak policajt utrpel služobný úraz

- a) pri služobnom zákroku alebo
- b) pri odvracaní nebezpečenstva hroziaceho životu alebo zdraviu alebo škody hroziacej na majetku, pokiaľ policajt tento stav sám úmyselne nevyvolal.

§ 96

Policajtovi, ktorý utrpel služobný úraz alebo u ktorého bola zistená choroba z povolania, je policajný zbor povinný v rozsahu, v ktorom za škodu zodpovedá, poskytnúť

- a) náhradu za stratu na služobnom príjme,
- b) náhradu za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia,
- c) náhradu za účelne vynaložené náklady spojené s liečením,
- d) náhradu za vecnú škodu,
- e) jednorazové mimoriadne odškodnenie.

§ 97

(1) Náhrada za stratu na služobnom príjme počas neschopnosti policajta na službu sa poskytuje v takej výške, aby spolu so služobným príjmom v chorobe alebo nemocenským sa rovnala jeho čistému služobnému príjmu pred vznikom škody spôsobenej služobným úrazom alebo chorobou z povolania.

(2) Náhrada za stratu na služobnom príjme po skončení neschopnosti policajta na službu alebo pri uznaní plnej alebo čiastočnej invalidity sa poskytuje v takej výške, aby spolu s čistým služobným príjmom (zárobkom) policajta po úraze alebo po zistení choroby z povolania s prípadným invalidným alebo čiastočným invalidným dôchodkom poskytovaným z toho istého dôvodu alebo s príspevkom za službu sa rovnala jeho čistému služobnému príjmu pred vznikom škody spôsobenej služobným úrazom alebo chorobou z povolania. Pritom sa neprihliada na zvýšenie invalidného

dôchodku pre bezvládnosť, ani na zmenu výšky a na zvýšenie už priznaných dôchodkov podľa predpisov o sociálnom zabezpečení. Táto náhrada patrí policajtovi najneskôr do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom dovŕši 65 rokov veku.

(3) Náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazove vo výške a za podmienok ustanovených právnymi predpismi platnými pre pracovníkov v pracovnom pomere.¹⁶⁾

(4) Policajtovi, ktorého schopnosť na výkon služby bola zmenená alebo ktorý bol uznaný invalidným v dôsledku služobného úrazu, ktorý mu bol spôsobený trestným činom, pri služobnom zároku, pri výkone služby v leteckej prevádzke, pri plnení zvláštnych úloh uložených služobnými orgánmi, alebo pri práci s výbušninami, s chemickým, rádioaktívnym, vysoko virulentným, infekčným alebo iným obdobne nebezpečným materiálom, alebo za iných obdobne nebezpečných podmienok, patrí jednorazové mimoriadne odškodnenie vo výške najmenej 20 000 Kčs a najviac 60 000 Kčs. Ak však došlo k takémuto úrazu za zvlášť nebezpečných podmienok, patrí policajtovi jednorazové mimoriadne odškodnenie až do výšky 100 000 Kčs. Jednorazové mimoriadne odškodnenie vo výške najmenej 20 000 Kčs a najviac 60 000 Kčs patrí za podmienok ustanovených v prvej vete tiež oprávnenému, ktorého schopnosť na výkon služby bola zmenená alebo ktorý bol uznaný invalidným v dôsledku choroby z povolania.

§ 98

Ak policajt následkom služobného úrazu alebo choroby z povolania zomrel, je policajný zbor povinný v rozsahu, v akom za škodu zodpovedá, poskytnúť

- a) náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s liečením,
- b) náhradu primeraných nákladov spojených s pohrebom,
- c) náhradu nákladov na výživu pozostalých,
- d) jednorazové odškodnenie pozostalých,
- e) náhradu vecnej škody.

§ 99

(1) Náklady spojené s liečením a náklady spojené s pohrebom sa uhradia tomu, kto tieto náklady vynaložil. Od nákladov spojených s pohrebom sa odpočíta pohrebné poskytnuté podľa predpisov o nemocenskej starostlivosti.

(2) Náhrada nákladov na výživu pozostalých patrí pozostalým, ktorým zomretý výživu poskytoval alebo bol povinný poskytovať. Pri výpočte tejto náhrady sa vychádza z čistého služobného príjmu zomretého. Náhrada nákladov patrí, pokiaľ nie je uhradená dávkami dôchodkového zabezpečenia poskytovanými z toho istého dôvodu.

(3) Jednorazové odškodnenie pozostalých patrí manželovi a dieťaťu, ktoré má nárok na sirotsky dôchodok, vo výške ustanovenej pracovnoprávnymi predpismi. V odôvodnených prípadoch možno jednorazové odškodnenie pozostalých priznať aj rodičom zomretého policajta.

(4) Náhrada vecnej škody patrí dedičom policajta.

§ 100

(1) Policajný zbor môže výnimočne, ak pôjde o prípad hodný osobitného zreteľa, poskytnúť manželovi, dieťaťu, ktoré má nárok na sirotsky dôchodok, prípadne rodičom zomretého príspevok vo výške jednorazového odškodnenia pozostalých, i keď za služobný úraz alebo chorobu z povolania nezodpovedá.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky, ktoré sú obdobne nebezpečné a zvlášť nebezpečné, určovania výšky jednorazového mimoriadneho odškodnenia a určí postup služobných orgánov pri prerokúvaní a určovaní náhrady škody a ďalšie podrobnosti o poskytovaní náhrad v súvislosti so služobnými úrazmi a chorobami z povolania; môže tiež ustanoviť potrebné odchýlky na poskytovanie náhrady za bolesť, a v ktorých prípadoch možno poskytnúť jednorazové odškodnenie pozostalých vyššou sumou.

§ 101

(1) Ak sa podstatne zmenia pomery poškodeného, ktoré boli rozhodujúce pre určenie výšky náhrady škody, možno vydať nové rozhodnutie vo veci.

(2) Ak ustanoví vláda Slovenskej republiky vzhľadom na zmeny, ktoré nastali vo vývoji mzdovej úrovne, nové podmienky, výšku a spôsob náhrady za stratu na zárobku, prislúchajúcej pracovníkom po skončení pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania,¹⁷⁾ spravujú sa ním aj podmienky, výška a spôsob náhrady za stratu na služobnom príjme, patriacej policajtovi po skončení neschopnosti na službu vzniknutej služobným úrazom alebo chorobou z povolania.

¹⁶⁾ Vyhláška č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov.

¹⁷⁾ § 202 ods. 2 Zákonníka práce.

(3) Vláda Slovenskej republiky môže ustanoviť všeobecne záväzným právnym predpisom vyššie limity jednorazového mimoriadneho odškodnenia, než ustanovuje tento zákon.

§ 102

Zodpovednosť za škodu na odložených veciach

(1) Policajný zbor zodpovedá za škodu na veciach, ktoré na jeho pracoviskách policajt odložil pri výkone služby alebo v priamej súvislosti s ním na určenom alebo obvyklom mieste.

(2) Za veci, ktoré policajt obvykle do služby nenesie a ktoré služobný orgán neprevzal do osobitnej úschovy, zodpovedá policajný zbor len do sumy 2000 Kčs. Ak škoda na týchto veciach bola spôsobená iným policajtom alebo pracovníkom policajného zboru alebo ak služobný orgán tieto veci prevzal do úschovy, uhrádza sa škoda bez obmedzenia.

(3) Nárok na náhradu škody zanikne, ak ju policajt neohlásil služobnému orgánu bez zbytočného odkladu najneskôr do 15 dní odo dňa, keď sa o škode dozvedel.

§ 103

Osobitná zodpovednosť za škodu na veci

(1) Ak utrpel policajt škodu na veci pri služobnom zákroku, služobnom výcviku alebo pri službe konanej na vykonanie mimoriadnych bezpečnostných opatrení, zodpovedá za ňu policajný zbor.

(2) Policajt, ktorý pri odvracaní nebezpečenstva hroziaceho životu alebo zdraviu alebo škody hroziacej majetku utrpel škodu na veci, má nárok voči policajnému zboru na jej náhradu, ako aj na náhradu účelne vynaložených nákladov, ak tento stav sám nevyvolal a počínal si pritom spôsobom primeraným okolnostiam.

Spoločné ustanovenia o zodpovednosti policajného zboru za škodu

§ 104

(1) O náhrade škody podľa tohto oddielu rozhoduje služobný orgán.

(2) Ak služobný orgán preukáže, že škodu zaviniť aj poškodený policajt, zodpovednosť policajného zboru sa pomerne obmedzí.

§ 105

Policajný zbor je povinný nahradiť policajtovi skutočnú škodu, a to v peniazoch, pokiaľ ju neodčiniť uvedením do pôvodného stavu. Ak ide o inú škodu na zdraví, než z dôvodu služobného úrazu alebo choroby z povolania, platí pre spôsob a rozsah jej náhrady ustanovenie o služobných úrazoch s tým obmedzením,

že nepatrí jednorazové mimoriadne odškodnenie a jednorazové odškodnenie pozostalým.

§ 106

(1) Ak policajný zbor poškodenému uhradil škodu, má nárok na úhradu voči tomu, kto poškodenému za takúto škodu zodpovedá podľa Občianskeho zákonníka, a to v rozsahu zodpovedajúcom miere tejto zodpovednosti voči poškodenému, pokiaľ nebolo vopred dohodnuté inak.

(2) Ak ide o náhradu škody pri chorobách z povolania, má policajný zbor, ktorý škodu uhradil, nárok na úhradu voči všetkým organizáciám, v ktorých postihnutý policajt pracoval (vykonával službu) za podmienok, za ktorých vzniká choroba z povolania, ktorou bol postihnutý, a to v rozsahu zodpovedajúcom času, za aký pracoval (vykonával službu) v týchto organizáciách za uvedených podmienok.

ÔSMA HLAVA

SKONČENIE SLUŽOBNÉHO POMERU A S NÍM

SÚVISIACE NÁROKY

§ 107

Skončenie služobného pomeru

Služobný pomer končí

- a) zrušením v skúšobnej dobe,
- b) uvoľnením,
- c) prepustením,
- d) stratou hodnosti,
- e) uplynutím dohodnutej doby,
- f) úmrtím policajta.

§ 108

Zrušenie služobného pomeru v skúšobnej dobe

V skúšobnej dobe môže služobný orgán alebo policajt zrušiť služobný pomer písomne aj bez uvedenia dôvodov. Služobný pomer skončí uplynutím siedmich kalendárnych dní nasledujúcich po dni doručenia písomného oznámenia služobnému orgánu alebo policajta, vždy však najneskôr uplynutím skúšobnej doby.

§ 109

Uvoľnenie

(1) Policajt musí byť uvoľnený zo služobného pomeru, ak o to požiada. Žiadosť musí byť písomná a doručená služobnému orgánu, inak je neplatná.

(2) Služobný pomer podľa odseku 1 skončí uplynutím štyroch kalendárnych mesiacov, ak sa policajt a služobný orgán nedohodnú inak. Lehota pre skončenie služobného pomeru začína plynúť prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po doručení žiadosti o uvoľnenie služobnému orgánu.

Prepustenie**§ 110**

(1) Policajt môže byť prepustený zo služobného pomeru iba v prípade, ak

- a) pre neho v dôsledku zníženia početných stavov policajného zboru schválených vládou Slovenskej republiky nie je iné zaradenie v policajnom zbore,
- b) podľa rozhodnutia lekárskej komisie stratil dlhodobu zdravotnú spôsobilosť vykonávať akúkoľvek funkciu v policajnom zbore,
- c) spĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok,
- d) bol pri služobnom hodnotení hodnotený ako nespôsobilý vykonávať akúkoľvek funkciu v policajnom zbore,
- e) porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov služby,
- f) bol právoplatne odsúdený pre trestný čin na nepodmienečný trest odňatia slobody.

(2) O prepustení policajta z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. d), e) alebo f) môže byť rozhodnuté len do dvoch mesiacov odo dňa, kedy služobný orgán dôvod prepustenia zistil, najneskôr však do jedného roka odo dňa, kedy tento dôvod vznikol; v týchto lehotách musí byť rozhodnutie o prepustení policajtovi tiež doručené. Ak ide o prepustenie policajta z dôvodu uvedeného v odseku 1 písm. d), nezapočítava sa do lehoty dvoch mesiacov doba, počas ktorej je policajt uznaný dočasne neschopným služby pre chorobu alebo úraz.

§ 111

(1) Rozhodnutie o prepustení musí byť vyhotovené písomne a musí byť v ňom uvedený dôvod prepustenia so skutočnosťami, ktoré ho zakladajú, inak je neplatné.

(2) Pri prepustení skončí služobný pomer uplynutím dvoch mesiacov, pokiaľ sa služobný orgán a policajt nedohodnú inak. Lehota pre skončenie služobného pomeru začína plynúť prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po dni doručenia rozhodnutia o prepustení.

(3) Ak policajt porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť úmyselne alebo ak bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin na nepodmienečný trest odňatia slobody, je možné skončiť služobný pomer prepustením podľa § 110 ods. 1 písm. e) alebo f) dňom doručenia rozhodnutia o prepustení.

§ 112**Zákaz prepustenia v ochrannej dobe**

(1) Policajt nesmie byť prepustený zo služobného pomeru v ochrannej dobe, to je v dobe,

- a) keď bol uznaný dočasne neschopným služby pre chorobu alebo úraz, pokiaľ si túto neschopnosť nevyvolal úmyselne alebo nespôsobil v opitosti alebo zneužitím iných návykových látok,
- b) od podania návrhu na ústavné ošetrovanie alebo od povolenia kúpeľného liečenia poskytnutého v dobe dočasnej neschopnosti na výkon služby až do jej skončenia; pri ochorení na dlhodobú ťažkú chorobu alebo chorobu z povolania sa táto doba predlžuje o šesť mesiacov po prepustení z ústavného ošetrovania,
- c) keď je policajtkou tehotná alebo keď sa policajtkou alebo osamelým policajtom stará aspoň o jedno dieťa mladšie ako 3 roky.

(2) Zákaz prepustenia sa nevzťahuje na prepustenie z dôvodov uvedených v § 110 ods. 1 písm. e) a f).

(3) Ak bolo rozhodnutie o prepustení doručené policajtovi pred začiatkom ochrannej doby a služobný pomer by sa mal skončiť v tejto dobe, ochranná doba sa do dvojmesačnej lehoty uvedenej v § 111 ods. 2 nezapočítava v prípade, ak policajt písomne vyhlási, že na predĺžení služobného pomeru netrvá.

§ 113**Nároky po zrušení rozhodnutia o skončení služobného pomeru**

Ak sa zruší rozhodnutie o skončení služobného pomeru, predpokladá sa, že služobný pomer trvá bez prerušenia a policajtovi patria aj naďalej všetky doterajšie náležitosti. Ak oznámi policajt najneskôr pred doručením rozhodnutia o zrušení, že netrvá na ďalšom výkone služby, platí, pokiaľ sa policajt a služobný orgán nedohodnú inak, že jeho služobný pomer skončil uvoľnením v lehote štyroch mesiacov. Lehota pre skončenie služobného pomeru začína plynúť prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po dni pôvodného rozhodnutia o skončení služobného pomeru.

§ 114**Strata hodnosti**

Ak súd uloží trest straty hodnosti, končí služobný pomer policajta dňom, keď rozsudok nadobudol právoplatnosť.

§ 115**Skončenie služobného pomeru policajta prijatého na dobu určitú**

Ak bol policajt prijatý do služobného pomeru na dobu určitú, končí jeho služobný pomer uplynutím tejto doby. Ak policajt pokračuje po uplynutí tejto doby s vedomím služobného orgánu vo výkone služby, platí, že sa tento služobný pomer zmenil na služobný pomer na neurčitú dobu, ak sa služobný orgán s policajtom nedohodne inak.

§ 116

Potvrdenie o zamestnaní a služobné posudky

(1) Ak končí služobný pomer, je služobný orgán povinný policajtovi vydať najneskôr v deň skončenia služobného pomeru služobný posudok.

(2) Ak služobný orgán podáva inému zamestnávateľovi alebo štátnemu orgánu posudok o služobnej činnosti policajta, musí policajta s jeho obsahom oboznámiť a na požiadanie mu vydať jeho odpis. Iné informácie o policajtovi je služobný orgán oprávnený podávať iba s jeho súhlasom, pokiaľ osobitný právny predpis neustanovuje inak.

(3) Pri skončení služobného pomeru je služobný orgán povinný vydať policajtovi, prípadne inému zamestnávateľovi na jeho žiadosť potvrdenie o zamestnaní a uviesť v ňom najmä dobu jeho trvania, skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie nároku na dovolenku, záväzky policajta voči policajnému zboru, výšku, poradie a v prospech koho sa vykonávali zrážky zo služobného príjmu policajta a skutočnosti rozhodujúce pre hmotné zabezpečenie uchádzačov o zamestnanie, poskytované podľa osobitných predpisov.

§ 117

Odchodné

(1) Policajtovi, ktorého služobný pomer sa skončil uvoľnením alebo prepustením podľa § 110 ods. 1 písm. a), b), c) alebo d), patrí odchodné, ak jeho služobný pomer trval aspoň 6 rokov. Základná výška odchodného je jednonásobok posledného hrubého mesačného služobného príjmu a zvyšuje sa za každý ďalší ukončený rok služobného pomeru o jednu polovicu posledného hrubého služobného príjmu. Ak je to pre policajta výhodnejšie, vymeriava sa odchodné z jeho priemerného hrubého služobného príjmu za posledných 12 mesiacov pred skončením služobného pomeru.

(2) Pokiaľ bol policajt prepustený podľa § 110 ods. 1 písm. d), znižuje sa odchodné vypočítané podľa odseku 1 o jednu tretinu.

(3) Policajtovi, ktorý je po skončení služobného pomeru podľa tohto zákona bezprostredne prijatý do služobného pomeru podľa iného zákona, odchodné nepatrí, ak mu zákon tento nárok zachová.

§ 118

Platové vyrovnanie

(1) Policajtovi, ktorého služobný pomer skončil

prepustením podľa § 110 ods. 1 písm. a) alebo b), patrí platové vyrovnanie, ak nemá nárok na dôchodok zo sociálneho zabezpečenia alebo na príspevok za službu.

(2) Platové vyrovnanie do výšky posledného čistého služobného príjmu sa poskytuje od začatia zárobkovej činnosti alebo od začiatku poskytovania hmotného zabezpečenia podľa osobitných predpisov¹⁸⁾ do uplynutia dvanástich mesiacov od skončenia služobného pomeru.

Príspevok za službu

§ 119

(1) Príspevok za službu (ďalej len „príspevok“) patrí za podmienok ďalej uvedených policajtovi, ktorého služobný pomer skončil uvoľnením alebo prepustením z niektorého z dôvodov uvedených v § 110 ods. 1 písm. a), b), c) alebo d).

(2) Pri opätovnom prijatí policajta do služobného pomeru, z ktorého vzniká nárok na príspevok, zaniká doterajší nárok na príspevok dňom, ktorý predchádza dňu opätovného prijatia do služobného pomeru.

(3) Príspevok nepatrí po dosiahnutí veku 60 rokov.

§ 120

(1) Príspevok je 25 % služobného príjmu, ak policajt vykonával službu aspoň po dobu 15 rokov. Za každý ďalší ukončený rok trvania služobného pomeru sa príspevok zvyšuje o 1 % služobného príjmu, najviac však do výšky 40 % služobného príjmu.

(2) Príspevok sa vymeriava z posledného hrubého mesačného služobného príjmu policajta pred skončením služobného pomeru, alebo ak je to pre neho výhodnejšie, z jeho priemerného hrubého služobného príjmu za posledných 5 kalendárnych rokov pred skončením služobného pomeru.

§ 121

(1) Pri súbehu nároku na príspevok s národom na príspevok za službu podľa osobitných predpisov¹⁹⁾ patrí oprávnenému vyšší príspevok.

(2) Pri súbehu nároku na príspevok a na starobný, invalidný, čiastočný invalidný dôchodok alebo na dôchodok za výsluhu rokov podľa predpisov o sociálnom

¹⁸⁾ Zákon č. 1/1991 Zb. o zamestnanosti.

Vyhláška Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 50/1991 Zb., ktorou sa určujú bližšie podmienky poskytovania hmotného zabezpečenia uchádzačom o zamestnanie.

¹⁹⁾ § 33 zákona č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov v znení neskorších predpisov.

zabezpečení patrí oprávnenému podľa jeho voľby buď príspevok, alebo dôchodok.

§ 122

(1) Príspevok sa zvyšuje v rovnakých termínoch a rovnakým spôsobom ako čiastočný invalidný dôchodok zo sociálneho zabezpečenia.²⁰⁾

(2) Po dobu pobytu príjemcu príspevku v cudzine, po dobu väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody sa príspevok vypláca za podmienok ustanovených pre výplatu dôchodku zo sociálneho zabezpečenia.²¹⁾

§ 123

Úmrtné

Ak sa služobný pomer skončí úmrtím policajta, patrí pozostalým úmrtné.

§ 124

Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o nárokoch súvisiacich so skončením služobného pomeru, vrátane výšky úmrtného a okruhu pozostalých, ktorým úmrtné patrí.

DEVIATA HLAVA

USTANOVENIE O KONANÍ

Prvý oddiel

Všeobecné ustanovenia

§ 125

Účastníci konania

Účastníkmi konania vo veciach služobného pomeru sú policajt alebo pozostalí po policajtovi.

§ 126

Podanie

(1) Podanie možno urobiť písomne alebo ústne do protokolu u služobného orgánu, ktorý je oprávnený vo veci rozhodnúť.

(2) Podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu. Z podania musí byť zrejmé, kto ho urobil, ktorej veci sa týka a čo sa navrhuje.

(3) Na žiadosť účastníka konania musí byť prijatie podania potvrdené.

§ 127

Rozhodnutie

(1) Rozhodnutie služobného orgánu musí byť v súlade s právnymi predpismi, vychádzať zo skutočného stavu veci a obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. V písomnom vyhotovení rozhodnutia sa tiež uvedie, ktorý služobný orgán rozhodnutie vydal, dátum vydania rozhodnutia a označenie policajta. Rozhodnutie musí byť podpísané s uvedením hodnosti, mena, priezviska a funkcie služobného orgánu a označené účastníkovi konania vyhlásením alebo doručením.

(2) Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovení právneho predpisu, podľa ktorého bolo rozhodnuté. Ak sa v rozhodnutí ukladá povinnosť na plnenie, ustanoví pre ňu služobný orgán lehotu.

(3) V odôvodnení rozhodnutia služobný orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval.

(4) Poučenie o odvolaní obsahuje údaj, či je rozhodnutie konečné alebo či sa možno proti nemu odvolať, v akej lehote a u ktorého služobného orgánu.

(5) Chyby v písaní, počítaní a iné zrejmé nesprávnosti v písomnom vyhotovení rozhodnutia služobný orgán aj bez návrhu opraví a vyrozumie o tom účastníka konania.

(6) Rozhodnutie služobného orgánu, proti ktorému už nie je možné podať odvolanie, je právoplatné.

(7) Rozhodnutie je vykonateľné, ak nadobudlo právoplatnosť alebo ak odvolanie nemá odkladný účinok. Na výkon rozhodnutia sa vzťahujú osobitné predpisy.²²⁾

§ 128

Neplatnosť právneho úkonu

(1) Neplatný je právny úkon,

- a) ktorý sa svojím obsahom alebo účelom prieči zákonu alebo ho obchádza,
- b) ktorý nebol urobený slobodne, vážne, určite alebo zrozumiteľne,

²⁰⁾ § 9 a 10 zákona č. 46/1991 Zb. o zvyšovaní dôchodkov.

²¹⁾ § 100 a 103 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 110/1990 Zb.

²²⁾ Napr. Občiansky súdny poriadok.

- c) ktorým sa policajt vopred vzdáva svojich práv,
- d) ktorý urobil policajt konajúci v duševnej poruche, ktorá ho robí na tento právny úkon neschopným, alebo
- e) ak nemá ten, kto ho urobil, spôsobilosť na právne úkony.

(2) Právny úkon, ktorý nebol urobený formou predpísanou týmto zákonom, je neplatný, len ak to výslovne ustanovuje tento zákon.

(3) Ak sa vzťahuje dôvod neplatnosti len na časť právneho úkonu, je neplatná len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu, z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

§ 129

Začatie konania

(1) Konanie sa začína na návrh účastníka konania alebo z podnetu služobného orgánu.

(2) Konanie je začaté dňom, keď podanie účastníka konania došlo služobnému orgánu oprávnenému vo veci rozhodnúť. Pokiaľ sa konanie začína z podnetu služobného orgánu, je konanie začaté dňom, kedy tento orgán urobil voči účastníkovi konania prvý úkon.

§ 130

Postúpenie

Ak nie je služobný orgán oprávnený o veci rozhodnúť, je povinný podanie bezodkladne postúpiť príslušnému služobnému orgánu a upovedomiť o tom účastníkov konania.

§ 131

Práva a povinnosti účastníkov konania

(1) Účastníci konania sú povinní postupovať tak, aby svojím konaním nesťažovali konanie a nespôsobili jeho prieťahy.

(2) Účastníci konania majú právo nahliadať do spisov s výnimkou protokolov o hlasovaní a robiť si z nich výpisy.

(3) Služobný orgán môže povoliť nahliadnuť do spisov aj iným osobám, pokiaľ preukážu odôvodnenosť svojej požiadavky.

(4) Služobný orgán je povinný urobiť opatrenia,

aby nahliadnutím do spisov nebolo porušené štátne alebo služobné tajomstvo.

§ 132

Dožiadanie

Ak služobný orgán nemôže vykonať procesný úkon sám alebo ak je to účelné z iných dôvodov, môže o jeho vykonanie požiadať iný služobný orgán; dožiadaný služobný orgán vykoná tento úkon bezodkladne.

§ 133

Dôkazy

(1) Na dokazovanie je možné použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

(2) Dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu skutočného stavu vecí, najmä výpovede, vyjadrenia osôb vrátane účastníkov, odborné posudky, znalecké posudky, správy, vyjadrenia a potvrdenia orgánov a organizácií, listiny, veci a ohliadka.

(3) Účastník konania je oprávnený navrhovať na podporu svojich tvrdení dôkazy.

(4) Služobný orgán hodnotí dôkazy podľa vlastnej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

§ 134

Náklady konania

(1) Náklady konania, ktoré vznikli služobnému orgánu, vrátane nákladov spojených s činnosťou poradných komisií, hradí tento orgán. Náklady, ktoré v konaní vznikli druhému účastníkovi konania, znáša tento účastník, len ak bol v konaní neúspešný.

(2) Služobný orgán nahradí svedkovi, znalcovi alebo tlmočníkovi hotové výdavky a mzdu, ktorá mu preukázateľne ušla. Nárok je potrebné uplatniť do troch dní po jeho vzniku, inak zaniká.

(3) Náklady spojené s predložením listiny alebo s ohliadkou, ktoré vznikli tomu, kto nie je účastníkom konania, hradí služobný orgán.

(4) Náhrada hotových výdavkov a poskytovanie odmien znalcom a tlmočníkom sa riadi osobitnými predpismi.²³⁾

²³⁾ Zákon č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch.

Vyhláška č. 37/1967 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o znalcoch a tlmočníkoch v znení neskorších predpisov.

Druhý oddiel

Preskúmavanie rozhodnutí

§ 135

Odvolacie konanie

(1) Proti rozhodnutiu služobného orgánu môže policajt podať odvolanie do 15 dní, a ak ide o odvolanie proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu, do 8 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia.

(2) Odvolanie môže policajt podať tiež proti služobnému hodnoteniu, potvrdeniu o zamestnaní a služobnému posudku v lehote 15 dní odo dňa, keď bol s ich obsahom oboznámený.

(3) Odvolanie sa podáva u služobného orgánu, ktorý rozhodnutie vydal.

(4) Ak policajt v dôsledku nesprávneho poučenia alebo preto, že nebol poučený vôbec, podal odvolanie po uplynutí týmto zákonom ustanovenej lehoty alebo u nepríslušného orgánu, predpokladá sa, že ho podal včas a u príslušného orgánu, ak tak urobil najneskôr do troch mesiacov odo dňa, keď mu bolo rozhodnutie oznámené.

(5) Služobný orgán príslušný na rozhodovanie o odvolaní (ďalej len „odvolací orgán“) môže odpustiť zmeškanie lehoty, ak k nemu došlo zo závažných dôvodov a policajt o to požiada do 15 dní odo dňa, keď pominul dôvod zmeškania, a zároveň podá odvolanie.

(6) Podanie odvolania nemá odkladný účinok s výnimkou odvolania proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu alebo o náhrade škody a proti služobnému hodnoteniu, ktorým bol policajt hodnotený ako nevyhovujúci vykonávať doterajšiu alebo akúkoľvek inú funkciu.

(7) Služobný orgán, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal, môže odvolaniu sám vyhovieť; ak tak neurobí, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr však do 15 dní odo dňa podania odvolania, predložiť odvolanie odvolaciemu orgánu na rozhodnutie.

(8) Proti rozhodnutiu o odvolaní sa nemožno odvolať.

§ 136

Odvolací orgán

(1) Odvolacím orgánom je služobný orgán najbližšie nadriadený služobnému orgánu, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal.

(2) Odvolací orgán je povinný rozhodnúť o odvolaní bez zbytočného odkladu, spravidla najneskôr však do 60 dní odo dňa podania odvolania, a to po predchádzajúcom prerokovaní v poradnej komisii.

(3) Ak sú pre to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

(4) Odvolací orgán rozhodnutie zruší a vec vráti služobnému orgánu, ktorý ho vydal, na nové prejednanie a rozhodnutie, ak je to vhodnejšie najmä z dôvodov rýchlosti alebo hospodárnosti; služobný orgán je právny názorom odvolacieho orgánu viazaný.

(5) Proti rozhodnutiu ministra, ak nejde o rozhodnutie o odvolaní, možno podať rozklad. O rozklade rozhoduje minister. Pre rozklad a konanie o ňom platia ustanovenia o odvolaní.

§ 137

Poradné komisie

(1) Odvolacie orgány zriaďujú na prerokúvanie odvolaní poradné komisie. Poradná komisia sa skladá z predsedu, jeho zástupcu a ďalších najmenej piatich členov. Odvolania prerokúvajú komisie v senátoch, ktoré určí jej predseda.

(2) Z účasti na konaní senátu je vylúčený člen, u ktorého s ohľadom na jeho vzťah k prerokúvanej veci alebo účastníkovi možno mať pochybnosti o jeho nezáujatosti. O tom, či je člen komisie z konania v senáte vylúčený, rozhoduje jej predseda.

Tretí oddiel

Mimoriadne opravné prostriedky a preskúmavanie rozhodnutí súdom

§ 138

Obnova konania

(1) Ak sa dodatočne zistili mimoriadne závažné okolnosti, ktoré policajt nemohol bez svojej viny v konaní uplatniť, a ktoré odôvodňujú podstatne priaznivejšie rozhodnutie v jeho prospech, môže služobný orgán na jeho návrh zrušiť svoje právoplatné rozhodnutie a rozhodnúť vo veci samej.

(2) Návrh na zrušenie rozhodnutia podľa odseku 1 môže policajt podať iba do troch mesiacov odo dňa, keď sa dozvedel o okolnostiach odôvodňujúcich navrhovanú zmenu, najneskôr však do troch rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia.

(3) Proti rozhodnutiu vo veci samej sa možno odvolať (podať rozklad).

§ 139

Preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania

(1) Ak sa dodatočne zistí, že právoplatné rozhod-

nutie je v rozpore s právnymi predpismi, môže ho minister zrušiť a rozhodnúť vo veci samej.

(2) Právoplatné rozhodnutie možno zrušiť do troch rokov od nadobudnutia právoplatnosti.

(3) Proti rozhodnutiu vo veci samej možno podať rozklad.

§ 140

Ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnejšie upraví konanie vo veciach služobného pomeru.

§ 141

Preskúmanie rozhodnutia súdom

(1) Policajt môže podať na súde návrh na preskúmanie rozhodnutia služobného orgánu o

- a) prepustení zo služobného pomeru podľa § 110 ods. 1 písm. d) alebo e),
- b) náhrade škody alebo neoprávnenom majetkovom prospechu, ktorá presahuje sumu 5000 Kčs, alebo
- c) uložení disciplinárneho trestu.

(2) Návrh na preskúmanie rozhodnutia súdom podľa predchádzajúceho odseku je možné podať až po vyčerpaní opravného prostriedku podľa § 135, a to v lehote 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia.

(3) Ak požiada policajt, ktorý podal návrh na preskúmanie rozhodnutia podľa odseku 1 písm. b) alebo c) súdom, o odklad výkonu rozhodnutia, služobný orgán jeho žiadosti vyhovie.

(4) Pri preskúmaní rozhodnutia služobného orgánu súdom sa postupuje podľa osobitných predpisov.²⁴⁾

DESIATA HLAVA

VZŤAHY SLUŽOBNÝCH ORGÁNOV A ODBOROVÝCH ORGÁNOV

§ 142

Účast odborových orgánov pri zmene a skončení služobného pomeru

(1) V súlade s týmto zákonom vystupujú na ochranu práv a oprávnených záujmov policajtov príslušné odborové orgány.

(2) Služobný orgán je povinný

- a) návrh prevedenia policajta na inú funkciu podľa § 16 ods. 1 písm. a), b) a d) a ods. 2 písm. b),
- b) návrh prepustenia policajta zo služobného pomeru z dôvodov uvedených v § 110 ods. 1 písm. a) a e),
- c) návrh služobného hodnotenia, v ktorom je policajt hodnotený ako nevyhovujúci pre výkon doterajšej funkcie alebo pre výkon akejkoľvek funkcie v policajnom zbore,

vopred prerokovať s príslušným odborovým orgánom.

(3) Ak sa príslušný odborový orgán nevyjadrí vo veciach uvedených v odseku 2 do desiatich dní odo dňa vyzvania služobným orgánom, služobný orgán postupuje ďalej bez jeho stanoviska.

§ 143

Kolektívne zmluvy

(1) Na zabezpečenie oprávnených záujmov a potrieb policajtov, na zlepšenie podmienok výkonu služby, zdravotných, sociálnych a kultúrnych podmienok vrátane podmienok pre využívanie voľného času uzatvárajú v mene policajtov príslušné odborové orgány a v mene policajného zboru príslušné služobné orgány kolektívne zmluvy.

(2) Pri uzatváraní kolektívnych zmlúv sa postupuje podľa osobitných predpisov.²⁵⁾

§ 144

Súčinnosť služobných orgánov s odborovými orgánmi

(1) Súčinnosť služobných orgánov s odborovými orgánmi sa uskutočňuje najmä tým, že služobné orgány sú povinné umožniť príslušným odborovým orgánom

- a) vykonávať spoločenskú kontrolu dodržiavania právnych predpisov upravujúcich služobný pomer policajtov,
- b) vyžadovať od služobných orgánov informácie o hospodárení so mzdovými prostriedkami a podieľať sa na dodržiavaní zásad spravodlivého odmeňovania,

²⁴⁾ § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku.

²⁵⁾ Zákon č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní.

- c) navrhovať svojich členov do poradných orgánov zriaďovaných služobnými orgánmi na prerokúvanie návrhov niektorých personálnych opatrení a na zásadné opatrenia v oblasti sociálneho zabezpečenia, liečebnej, kúpeľnej, rekreačnej a inej starostlivosti a hmotného zabezpečenia policajtov,
- d) vyjadrovať sa k návrhom na preloženie do iného miesta služobného pôsobiska, na premiestnenie policajta, na pozbavenie výkonu služby a k návrhom na rozvrhnutie základného času služby.

Zabezpečenie činností odborových orgánov

§ 145

(1) Policajt vykonávajúci funkciu v odborových orgánoch, ktorej výkon si vyžaduje dlhodobé uvoľnenie od plnenia služobných povinností, sa zaraďuje do zálohy. Minister po dohode s príslušným odborovým orgánom určí okruh odborových funkcií, pri výkone ktorých sa policajt zaraďuje do zálohy.

(2) Policajt sa po skončení výkonu funkcie v odborových orgánoch podľa odseku 1 ustanoví do funkcie rovnakej úrovne, akú naposledy zastával; ak to nie je možné, ustanoví sa do funkcie podľa § 15.

(3) Policajtovi zvolenému do funkcie v odborových orgánoch, ktorej výkon nevyžaduje dlhodobé uvoľnenie od plnenia služobných povinností, sa udelí voľno s nárokom na služobný príjem na nevyhnutne potrebný čas.

§ 146

(1) Služobné orgány poskytujú na zabezpečenie činnosti základných odborových organizácií a ich orgánov nevyhnutné materiálno-technické zabezpečenie.

(2) Podrobnosti o poskytovaní materiálnych a technických prostriedkov upraví minister po dohode s príslušným odborovým orgánom.

§ 147

Ochrana odborárskeho funkcionára

(1) Ak ide o funkcionára príslušného odborového orgánu, ktorý je oprávnený spolurozhodovať so služobným orgánom v dobe funkčného obdobia a v dobe dvoch rokov po jeho skončení, je služobný orgán povinný požiadať príslušný odborový orgán o predchádzajúci súhlas k prepusteniu tohto funkcionára.

(2) Ak príslušný odborový orgán odmietol udeliť súhlas služobnému orgánu podľa odseku 1, je rozhodnutie služobného orgánu o prepustení odborárskeho funkcionára neplatné.

DRUHÁ ČASŤ

SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

PRVÁ HLAVA

SPOLOČNÉ USTANOVENIA

§ 148

Premlčanie a zánik práva

(1) Právo sa premlčí, ak sa neuplatnilo v lehote ustanovenej v tomto zákone. Na premlčanie sa prihladne, len ak sa ten, voči ktorému sa právo uplatňuje, na premlčanie odvoláva; v takomto prípade nemožno premlčané právo tomu, kto ho uplatňuje, priznať.

(2) Právo na náhradu za stratu na služobnom príjme a za sťaženie spoločenského uplatnenia z dôvodov služobného úrazu alebo choroby z povolania alebo za ine škody na zdraví, právo na náhradu nákladov na výživu pozostalých a príspevok za službu sa nepremlčuje; nároky na jednotlivé plnenia z nich vyplývajúce sa však premlčujú v lehotách ustanovených v § 150 ods. 2 a 3.

(3) K zániku práva preto, že nebolo v ustanovenej lehote vykonané, dochádza len v prípadoch uvedených v § 39, § 102 ods. 3 a § 110 ods. 2; na zánik práva sa prihladne, aj keď sa to v konaní nenamieta.

(4) Ak policajt uplatní svoje právo a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba počas konania neplynie. To isté platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré sa vedie konanie na výkon rozhodnutia.

(5) Právo uplatňuje policajt podaním u služobného orgánu, služobný orgán ho uplatňuje rozhodnutím.

Premlčacia doba

§ 149

(1) Premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť po prvý raz.

(2) Ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich splatnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane splatnou celá dlžná suma, začne plynúť premlčacia doba odo dňa splatnosti nesplnenia splátky.

§ 150

(1) Ak nie je ďalej ustanovené inak, premlčujú sa peňažné nároky zo služobného pomeru za tri roky.

(2) Ak ide o opakujúce sa plnenia, je doba na uplatnenie nárokov na jednotlivé plnenia tri roky od ich splatnosti.

(3) Lehota na uplatnenie nároku na náhradu škody je dva roky; začína plynúť odo dňa, keď sa poškodený

dozvie o tom, že škoda vznikla, a o tom, kto za ňu zodpovedá. Nárok na náhradu škody sa však premlčí, ak nebol uplatnený v lehote troch rokov, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, v lehote desiatich rokov odo dňa, kedy došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

§ 151

(1) Ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť.

(2) Ak právo bolo tým, kto je povinný plniť, písomne uznané čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď došlo k uznaniu; ak však v uznaní bola uvedená lehota na plnenie, plyní premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty.

(3) Právo zabezpečené obmedzením prevodu nehnuteľností sa premlčuje za desať rokov.

(4) Premlčacia doba uvedená v odseku 2 platí aj pre jednotlivé splátky, na ktoré bolo plnenie rozhodnutím alebo v uznaní práva rozložené; premlčacia doba pri jednotlivých splátkach začína plynúť odo dňa ich splatnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane splatnou celá dlžná suma, začne plynúť desaťročná premlčacia doba odo dňa splatnosti nesplnenej splátky.

(5) Úroky a opakujúce sa plnenia právoplatne priznané alebo písomne uznané, ktorých splatnosť nastala po právoplatnosti rozhodnutia alebo po uznaní, sa premlčujú za tri roky odo dňa ich splatnosti.

§ 152

Zápočet doby zamestnania

(1) Policajtom sa do doby trvania služobného pomeru rozhodujúcej pre priznanie nárokov vyplývajúcich zo služobného pomeru započítavajú doby, ak boli započítané podľa doterajších predpisov.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom, v akom rozsahu sa pre priznanie príspevku za službu zvýhodnene započítava výkon funkcií osobitnej povahy a osobitného stupňa nebezpečnosti.

§ 153

Osobitné podmienky pre výkon služby osamelých policajtov

Ustanovenia § 75, 77 a 78 sa vzťahujú aj na osamelých policajtov trvale sa starajúcich aspoň o jedno dieťa.

§ 154

Použitie ustanovení Zákonníka práce

Na služobný pomer policajtov sa použijú obdobne tieto ustanovenia Zákonníka práce č. 65/1965 Zb.

v znení neskorších predpisov: § 10, § 12, § 14 až § 17, § 23 ods. 1, 2 a 4, § 94, § 110a, § 120, § 241, § 243, § 244, § 245 ods. 1 až 3, § 246, § 247, § 248, § 249 až § 260, § 265, § 266, § 266a, § 272 ods. 1 a 5, § 273, § 274 ods. 1.

§ 155

Odstraňovanie tvrdomi

Tvrdomi, ktoré by sa vyskytli pri vykonávaní tohto zákona, pokiaľ ide o odchodné (§ 117), platové vyrovnanie (§ 118), príspevok za službu (§ 119 až § 122) a úmrtné (§ 123), môže odstraňovať minister.

DRUHÁ HLAVA

PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Prechodné ustanovenia

§ 156

(1) Dňom účinnosti tohto zákona sa služobný pomer policajtov podľa doterajších predpisov považuje za služobný pomer podľa tohto zákona, ak nie je ďalej ustanovené inak.

(2) Podľa doterajších predpisov sa posudzujú nároky vzniknuté zo služobného pomeru do dňa účinnosti tohto zákona a právne úkony týkajúce sa vzniku, zmeny a skončenia služobného pomeru urobené pred jeho účinnosťou a ich právne účinky, aj keď nastanú po tomto dni; to platí aj o lehotách, ktoré začali plynúť pred týmto dňom.

(3) Konanie vo veciach služobného pomeru začaté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona uskutočňujú a o opravných prostriedkoch rozhodujú orgány príslušné podľa tohto zákona a spôsobom ustanoveným v tomto zákone.

(4) Ak bola podľa doterajších predpisov určená skúšobná doba dlhšia ako 12 mesiacov, posudzuje sa ku dňu účinnosti tohto zákona, ako by bola určená v dĺžke 12 mesiacov. Ak takto určená skúšobná doba uplynula už pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, posudzuje sa, ako by uplynula dňom predchádzajúcim dňu účinnosti tohto zákona.

(5) Ak policajt, ktorého skúšobná doba uplynula podľa odseku 4, písomne požiada o zrušenie služobného pomeru do jedného mesiaca odo dňa účinnosti tohto zákona, jeho služobný pomer končí uplynutím jedného kalendárneho mesiaca nasledujúceho po dni doručenia žiadosti príslušnému služobnému orgánu.

(6) Príspevok, na ktorý vznikol nárok podľa predpisov platných pred účinnosťou tohto zákona, sa považuje za príspevok podľa tohto zákona, a to vo výške, v akej bol priznaný. Dňom účinnosti tohto zákona sa príspevok zvýši rovnakým spôsobom, akým bol zvýšený čiastočný invalidný dôchodok v roku 1991.

§ 157

(1) Hodnosti policajtov dosiahnuté podľa doterajších predpisov sa považujú za hodnosti policajtov podľa tohto zákona.

(2) Hodnosti v I. druhu hodností prislúchajú policajtom okrem policajtov zaradených v službe kriminálnej polície.²⁶⁾

(3) Hodnosti v II. druhu hodností prislúchajú policajtom zaradeným v službe kriminálnej polície.

§ 158

Ak je do služobného pomeru k policajnému zboru prijatý občan, ktorý bol príslušníkom Policajného zboru Českej republiky alebo príslušníkom bezpečnostných zborov Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, započítava sa tomuto príslušníkovi dĺžka služby v tomto zbore a nároky s ním súvisiace v rozsahu, ako by túto službu konal v policajnom zbore.

§ 159

Zrušovacie ustanovenia

(1) Zrušuje sa ustanovenie § 74 zákona Slovenskej

národnej rady č. 204/1991 Zb. o Policajnom zbore Slovenskej republiky.

(2) Vo vzťahu k služobnému pomeru policajtov podľa tohto zákona stráca platnosť:

1. zákon č. 100/1970 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti v znení zákona č. 63/1983 Zb., zákona č. 74/1990 Zb., zákona č. 169/1990 Zb. a zákona č. 546/1990 Zb.,
2. nariadenie ministra vnútra Československej socialistickej republiky č. 26 zo 7. decembra 1983 o konaní vo veciach služobného pomeru príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti (reg. v číastke 12/1984 Zb.).

§ 160

Účinnosť

Tento zákona nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

411**SDĚLENÍ****federálního ministerstva zahraničních věcí**

Federální ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 1. července 1949 byla na 32. zasedání generální konference Mezinárodní organizace práce přijata Úmluva o ochraně mzdy (č. 95). Ratifikace Úmluvy Československou socialistickou republikou byla zapsána dne 11. ledna 1990 generálním ředitelem Mezinárodního úřadu práce. Podle svého článku 19 odstavce 3 Úmluva vstoupila pro Českou a Slovenskou Federativní Republiku v platnost dnem 11. ledna 1991.

Český překlad Úmluvy se vyhláší současně.

²⁶⁾ § 4 ods. 1 zákona SNR č. 204/1991 Zb.

Úmluva č. 95

Úmluva o ochraně mzdy

Generální konference Mezinárodní organizace práce, která byla svolána správní radou Mezinárodního úřadu práce do Ženevy a tam se sešla dne 8. června 1949 na svém 32. zasedání, rozhodnuvši přijmout některé návrhy týkající se ochrany mzdy, jež jsou sedmým bodem jednacího pořadu zasedání, a stanovivši, že tyto návrhy budou mít formu mezinárodní úmluvy, přijímá dne 1. července 1949 tuto úmluvu, která bude označována jako Úmluva o ochraně mzdy, 1949:

Článek 1

Pro účely této úmluvy výraz „mzda“ znamená odměnu nebo výdělek, ať se nazývají nebo vypočítávají jakkoli, které lze vyjádřit penězi a stanovit po vzájemné dohodě nebo podle vnitrostátních právních předpisů, jež zaměstnavatel má vyplátit na základě písemné nebo ústní pracovní smlouvy pracovníku za práci, která byla nebo má být vykonána, nebo za služby, které byly nebo budou poskytnuty.

Článek 2

1. Tato úmluva se vztahuje na všechny osoby, kterým se vyplácí nebo má vyplátit mzda.

2. Příslušný orgán může po projednání s přímo zúčastněnými organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků, pokud existují, vyjmout z provádění všech nebo některých ustanovení této úmluvy skupiny osob, jejichž poměry a podmínky zaměstnání jsou takové, že by nebylo vhodné vztahovat na ně provádění všech nebo některých výše zmíněných ustanovení, a jež nejsou zaměstnány manuální prací nebo domácí službou či podobným zaměstnáním.

3. Každý členský stát uvede ve své první výroční zprávě o provádění této úmluvy, předkládané podle článku 22 ústavy Mezinárodní organizace práce, všechny skupiny osob, které hodlá vyjmout z provádění všech nebo některých ustanovení této úmluvy ve smyslu ustanovení předcházejícího odstavce; po předložení první výroční zprávy žádný členský stát nesmí vyjímát jiné skupiny než ty, které takto uvedl.

4. Každý členský stát, který uvedl ve své první výroční zprávě skupiny osob, které hodlá vyjmout z provádění všech nebo některých ustanovení této úmluvy, uvede v následujících výročních zprávách všechny skupiny osob, pro něž se vzdává práva použít ustanovení odstavce 2 tohoto článku, a jakýkoli po-

krok, jehož bylo dosaženo při provádění této úmluvy u takových skupin osob.

Článek 3

1. Mzdy splatné v penězích se budou vyplácet pouze v zákonné měně a výplaty vlastními směnkami, šeky nebo kupony nebo jakýmkoli jinými prostředky, které jsou údajně zákonným platidlem, budou zakázány.

2. Příslušný orgán může dovolit nebo stanovit výplatu mzdy bankovním nebo poštovním šekem nebo poštovní poukázkou v případech, kde je tento způsob výplaty běžný nebo nutný vzhledem k zvláštním okolnostem nebo kde je tak stanoveno kolektivní smlouvou nebo rozhodčím výrokem, nebo, není-li tak stanoveno, se souhlasem dotyčného pracovníka.

Článek 4

1. Vnitrostátní právní předpisy, kolektivní smlouvy nebo rozhodčí výroky mohou dovolit výplatu části mzdy v naturálních požitcích v odvětvích nebo v zaměstnáních, kde vyplácení části mzdy v naturálních požitcích je běžné nebo žádoucí vzhledem k povaze příslušného odvětví nebo zaměstnání; v žádném případě nesmí být dovolena výplata mzdy ve formě lihovin nebo škodlivých drog.

2. V případech, kdy je dovoleno vyplácet část mzdy ve formě naturálních požitků, je třeba učinit vhodná opatření, aby

- a) naturální požitky byly přiměřené osobní potřebě a prospěchu pracovníka a jeho rodiny a
- b) hodnota přisuzovaná takovým požitkům byla správná a přiměřená.

Článek 5

Mzda se bude vyplácet přímo příslušnému pracovníkovi, ledaže vnitrostátní předpisy, kolektivní smlouva nebo rozhodčí výrok stanoví jinak nebo příslušný pracovník souhlasí s jiným postupem.

Článek 6

Zaměstnavatelům je zakázáno omezovat jakýmkoliv způsobem pracovníky ve volném nakládání se mzdou.

Článek 7

1. Kde v souvislosti s provozem podniku jsou v závodě zřízeny obchody pro prodej zboží pracovníkům nebo provozovny, které jim poskytují služby, nesmí být činěn na pracovníky žádný nátlak, aby v tako-

vých obchodech nakupovali nebo používali služeb, které podnik poskytuje.

2. Kde není možné chodit do jiných obchodů nebo používat jiných služeb, musí příslušný orgán učinit vhodná opatření, aby se zboží prodávalo a služby poskytovaly za správné a přiměřené ceny nebo obchody v závodech nebo služby poskytované zaměstnavatelem nebyly využívány pro vlastní zisk, ale v zájmu pracovníků.

Článek 8

1. Srážky ze mzdy jsou povoleny pouze za podmínek a do výše stanovené vnitrostátními právními předpisy anebo určené kolektivní smlouvou či rozhodčím výrokem.

2. Pracovníci mají být informováni způsobem, jaký příslušný orgán uzná za nejvhodnější, o podmínkách, za jakých takové srážky mohou být provedeny, a o výši těchto srážek.

Článek 9

Je zakázána každá srážka ze mzdy, kterou pracovník přímo nebo nepřímo zajišťuje platbu zaměstnavateli nebo jeho zástupci nebo jakémukoli zprostředkovateli (jako např. agentu, který zprostředkuje práci nebo provádí nábor), aby tak získal zaměstnání nebo si je udržel.

Článek 10

1. Mzda může být zabavena nebo postoupena pouze za okolností a do výše stanovené vnitrostátními právními předpisy.

2. Mzda bude chráněna proti zabavení nebo postoupení do výše, která se považuje za nutnou pro výživu pracovníka a jeho rodiny.

Článek 11

1. V případě úpadku nebo soudní likvidace podniku budou pracovníci v něm zaměstnaní považováni za přednostní věřitele buď vzhledem k dlužným mzdám za práci vykonanou před úpadkem nebo soudní likvidací po dobu stanovenou vnitrostátními předpisy nebo vzhledem k mzdám nepřesahujícím výši stanovenou vnitrostátními právními předpisy.

2. Mzda, která je přednostní pohledávkou, bude vyplacena celá, dříve než běžní věřitelé mohou vymáhat podíly z aktiv.

3. Vnitrostátní právní předpisy určí přednostní pořadí mzdy, která je přednostní pohledávkou, se zřetelem k ostatním přednostním pohledávkám.

Článek 12

1. Mzda bude vyplácena pravidelně. Vnitrostátní právní předpisy, popřípadě kolektivní smlouva nebo rozhodčí výrok stanoví lhůty pro výplatu mzdy, neexistují-li jiné vhodné úpravy, které zajišťují její pravidelnou výplatu.

2. Při skončení pracovní smlouvy se provede konečné vyrovnání veškeré dlužné mzdy podle vnitrostátních právních předpisů, kolektivní smlouvy nebo rozhodčího výroku nebo, není-li takového předpisu, smlouvy nebo výroku, v přiměřené lhůtě se zřetelem na ustanovení pracovní smlouvy.

Článek 13

1. Je-li mzda vyplácena v hotovosti, provede se její výplata pouze v pracovní dny a na pracovišti nebo v jeho blízkosti, nestanoví-li jinak vnitrostátní právní předpisy, kolektivní smlouva nebo rozhodčí výrok nebo nepovažují-li se za vhodnější jiné úpravy, známé dotčeným pracovníkům.

2. Zakazuje se vyplácet mzdu ve výčpech nápojů nebo podobných podnicích, a je-li třeba předejít zneužití, v obchodech nebo prodejnách s prodejem zboží v drobném nebo v zábavních podnicích, a to s výjimkou případů, kdy se mzda vyplácí pracovníkům tam zaměstnaným.

Článek 14

Je-li toho třeba, učiní se účinná opatření, aby pracovníci mohli být vhodným a snadno srozumitelným způsobem informováni:

- a) o mzdových podmínkách, za jakých budou pracovat, a to dříve než nastoupí zaměstnání nebo nastanou jakékoli změny; a
- b) o složkách jejich mzdy za příslušné výplatní období, a to při každé výplatě mzdy, pokud se tyto složky mění.

Článek 15

Právní předpisy provádějící ustanovení této úmluvy:

- a) budou k dispozici všem osobám, jichž se týkají;
- b) určí osoby odpovědné za jejich provádění;
- c) stanoví vhodné sankce za jakékoli jejich porušení;
- d) zajistí ve všech případech, kde toho je třeba, aby se vedly vyhovující výkazy ve vhodné formě a vhodným způsobem.

Článek 16

Výroční zprávy, které mají být předkládány podle článku 22 ústavy Mezinárodní organizace práce, budou obsahovat úplné informace o opatřeních uvádějících v život ustanovení této úmluvy.

Článek 17

1. Jestliže území členského státu zahrnuje rozsáhlé oblasti, kde příslušný orgán považuje ustanovení této úmluvy za neproveditelná pro řídké osídlení obyvatelstvem nebo vzhledem k dosaženému stupni rozvoje, může po poradě se zúčastněnými organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků, pokud existují, vyjmout takové oblasti z provádění této úmluvy buď zcela nebo učinit takové výjimky, které považuje za vhodné se zřetelem k určitým podnikům nebo pracím.

2. Každý členský stát oznámí ve své první výroční zprávě o provádění této úmluvy, kterou předkládá podle článku 22 ústavy Mezinárodní organizace práce, všechny oblasti, ohledně nichž zamýšlí použít ustanovení tohoto článku, a zdůvodní takový postup. Žádný členský stát se po předložení své první výroční zprávy nebude moci dovolávat ustanovení tohoto článku s výjimkou území, která takto oznámil.

3. Každý členský stát, který použil ustanovení tohoto článku, zváží znovu se lhůtách nikoli delších tří let po projednání s příslušnými organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků, zda lze rozšířit provádění této úmluvy na oblasti vyňaté podle odstavce 1.

4. Každý členský stát, který použil ustanovení tohoto článku, uvede v dalších výročních zprávách všechny oblasti, pro které se vzdává práva použít zmíněných ustanovení, a jakýkoli pokrok směřující k postupnému provádění této úmluvy v takových oblastech.

Článek 18

Formální ratifikace této úmluvy budou oznámeny generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce a jím zapsány.

Článek 19

1. Tato úmluva zavazuje toliko členské státy Mezinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zapsána generálním ředitelem.

2. Nabude účinnosti dvanáct měsíců poté, kdy generální ředitel zapíše ratifikace dvou členských států.

3. Pro každý další členský stát tato úmluva nabude účinnosti dvanáct měsíců od data, kdy byla zapsána jeho ratifikace.

Článek 20

1. V prohlášeních zaslaných generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce podle odstavce 2 článku 35 ústavy Mezinárodní organizace práce budou uvedena

- a) území, na nichž se příslušný členský stát zavazuje provádět ustanovení této úmluvy beze změn;
- b) území, na nichž se příslušný členský stát zavazuje provádět ustanovení této úmluvy se změnami, včetně podrobností o těchto změnách;
- c) území, na nichž nelze tuto úmluvu provádět, včetně důvodů, pro které ji nelze provádět;
- d) území, ohledně nichž si příslušný členský stát vyhrazuje rozhodnout až po podrobnějším zvážení situace.

2. Závazky uvedené pod písmenami a) a b) odstavce 1 tohoto článku se budou považovat za nedílnou součást ratifikace a budou mít stejnou účinnost jako ratifikace.

3. Každý členský stát může pozdějším prohlášením zcela nebo částečně zrušit jakoukoli výhradu učiněnou ve svém původním prohlášení podle písmeny b), c) nebo d) odstavce 1 tohoto článku.

4. Každý členský stát může v době, kdy lze vypovědět tuto úmluvu podle ustanovení článku 22, zaslat generálnímu řediteli prohlášení pozměňující v jakémkoli jiném ohledu znění každého předcházejícího prohlášení s uvedením současné situace v určených územích.

Článek 21

1. V prohlášeních zaslaných generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce ve smyslu odstavce 4 nebo 5 článku 35 ústavy Mezinárodní organizace práce bude uvedeno, zda se ustanovení této úmluvy budou provádět na příslušném území beze změn anebo se změnami; bude-li v prohlášení uvedeno, že ustanovení této úmluvy budou prováděna se změnami, je třeba uvést i podrobnosti o takových změnách.

2. Členský stát, členské státy nebo příslušný mezinárodní orgán se mohou kdykoli pozdějším prohlášením zcela nebo částečně vzdát práva použít jakékoli změny uvedené v dřívějším prohlášení.

3. Členský stát, členské státy nebo příslušný mezinárodní orgán mohou v době, kdy lze vypovědět tuto úmluvu podle ustanovení článku 22, zaslat generálnímu řediteli prohlášení pozměňující v jakémkoli jiném ohledu znění každého předcházejícího prohlášení s uvedením současné situace, pokud jde o provádění této úmluvy.

Článek 22

1. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může ji vypovědět po uplynutí deseti let ode dne, kdy tato úmluva poprvé nabyla účinnosti, písemným sdělením generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který je zapíše. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po dni, kdy byla zapsána.

2. Každý členský stát, jenž ratifikoval tuto úmluvu a který nepoužije práva ji vypovědět podle tohoto článku během roku následujícího po uplynutí období deseti let, jak uvedeno v předchozím odstavci, bude vázán úmluvou na další desetileté období a poté ji bude moci vypovědět vždy po uplynutí desetiletého období za podmínek uvedených v tomto článku.

Článek 23

1. Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí všem členským státům Mezinárodní organizace práce zápis všech ratifikací a výpovědí, které mu členové organizace sdělí.

2. Když bude členským státům Organizace sdělovat zápis druhé ratifikace, jež mu byla oznámena, generální ředitel upozorní členské státy Organizace na datum, kdy tato úmluva nabude účinnosti.

Článek 24

Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí generálnímu tajemníkovi Spojených národů k zápisu podle článku 102 Charty Spojených národů

úplné údaje o všech ratifikacích a výpovědích, které zapsal podle ustanovení předchozích článků.

Článek 25

Vždy, bude-li to považovat za nutné, Správní rada Mezinárodního úřadu práce předloží generální konferenci zprávu o provádění této úmluvy a přezkoumá, zda je záhodno dát na pořad jednání generální konference otázku její úplné nebo částečné revise.

Článek 26

1. Přijme-li generální konference novou úmluvu revidující úplně nebo částečně tuto úmluvu a neustanoví-li nová úmluva jinak:

- a) ratifikace nové revidující úmluvy členským státem způsobí ipso iure okamžitou výpověď této úmluvy bez ohledu na ustanovení článku 22, a to s výhradou, že nová revidující úmluva nabude účinnosti;
- b) od doby, kdy nová revidující úmluva nabude účinnosti, tato úmluva přestane být členským státům otevřena k ratifikaci.

2. Tato úmluva však zůstane v platnosti ve své formě a obsahu pro ty členské státy, které ji ratifikovaly a které neratifikovaly revidující úmluvu.

Článek 27

Anglické a francouzské znění této úmluvy mají stejnou platnost.

Vydavatel: Federální ministerstvo vnitra - **Redakce:** Nad štolou 3, poštovní schránka 21/SB, 170 34 Praha 7 - Holešovice, telefon (02) 37 69 71 a 37 88 77, telefax (02) 37 88 77 - **Administrace:** SEVT, s. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon (02) 53 38 41-9, telefax (02) 53 10 14, 53 00 26, telex 123518 - Vychází podle potřeby - **Roční zálohované předplatné činí 480,- Kčs** a je stanoveno za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku - **Účet pro předplatné:** Komerční banka Praha 1, účet č. 19-706-011 - Novinová sazba povolena poštou Praha 07, číslo 313348 BE 55 - **Tisk:** Tiskárna federálního ministerstva vnitra - Dohlédací pošta Praha 07.

Distribuce předplatitelům: SEVT, s. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41-9, telefax 531014, 530026, telex 123518 - Požadavky na zrušení odběru a změnu počtu výtisků pro nadcházející ročník je třeba uplatnit do 15. 11. kalendářního roku. Změny adres se provádějí do 15 dnů. V písemném styku vždy uvádějte číslo vyúčtování - Požadavky na nové předplatné budou vyřízeny do 15 dnů a dodávky budou zahájeny od nejbližší částky po tomto datu - Reklamacie je třeba uplatnit písemně do 15 dnů od data rozeslání. - Jednotlivé částky lze na objednávku obdržet v obytném středisku SEVT, Svatoslavova 7, 140 83 Praha 4 - Nusle, telefon 43 36 15, za hotové v prodejnách SEVT: Praha 2, Bruselská 2, telefon (02) 25 84 93 - Brno, Česká 14, telefon (05) 265 72 - Karlovy Vary, Sokolovská 53, telefon (017) 268 95, v prodejnách Knihy: Olomouc, nám. Míru 5 - Ostrava, Dimitrova 14 - Ostrava, Výškovická ul., obchodní pavilóny a ve vybrané síti prodejen PNS.